

1946 EEN HALVE EEUW 1996
SCHAATSSPORT IN EINDHOVEN

Inhoud

	Pagina
	1
	2
	10
	14
	17
	21
	29
	33
	36
	48
	53
	56
	56

Pagina

2	Frans Verbiesen
6	Paul en Wim van Zantvoort
12	Eric v. d. Boogert
18	Cor-Jan Smulders
24	Arie Loef
30	Jan Groot
34	Jan Harmsen
38	Gaby Hoogenstraten-Raaijmakers
46	Cor Beckers
56	Ab Cappon

Pagina

1	Voorwoord
2	1. Ijsvermaak in en rond Eindhoven
	1.1 Schaatsen in Nederland
	1.2 Eerste schaatsbeweging in de buurt
	1.3 Op zoek naar een geschikte ijsbaan
	1.4 De eerste ijsbaan ligt in Gestel
	1.5 Georganiseerde ijspret van korte duur
10	2. Oprichting IJclub Eindhoven
	2.1 Oprichting van de vereniging en het eerste bestuur
	2.2 Eerste doel: een eigen ijsbaan
14	3. De eerste activiteiten
	3.1 Schaatsen op de Vennen
	3.2 De grote ijsbaan aan de Aalsterweg
17	4. Een eigen ijsbaan
	4.1 Nieuwe voorzitter met bijzondere opdracht
	4.2 Zelfwerkzaamheid en clubliefde
21	5. De komst van de Kunstijsbaan
	5.1 Eerste initiatieven
	5.2 Schenking van de N.V. Philips aan de gemeenschap
	5.3 Gezamenlijk aan de slag
29	6. De K.N.S.B. ligt dwars
	6.1 Georganiseerd schaatsen kan gaan beginnen
	6.2 Royement vanwege bijzondere positie
	6.3 Beroep afgewezen
	6.4 Houding krijgt historische betekenis
33	7. Weer zorgen om de baan
	7.1 Brand
	7.2 Uit de as herrees iets moois
36	8. De ijsclub en haar activiteiten
	8.1 IJclub blijft afhankelijk van de winter
	8.2 De afdeling Hardrijden
	8.3 De afdeling Kunstrijden
	8.4 De afdeling IJsdansen
	8.5 De afdeling Toer en Jeugd
48	9. IJCE en de Elfstedentochten
53	10. Op naar het eeuwfeest

Voorwoord

Wanneer iets of iemand een gouden jubileum viert is dat vaak aanleiding om terug te blikken. Op 28 november 1996 is het precies 50 jaar geleden dat de IJclub Eindhoven werd opgericht. Een mooie gelegenheid om het wel en wee van de vereniging in de afgelopen periode nog eens de revue te laten passeren.

Een vereniging die is uitgegroeid tot een meer dan 1400 leden tellende ijclub waarbij uiteindelijk vier vormen van ijsport beoefend worden.

De huidige structuur van de ijclub heeft in die 50 jaar vorm gekregen. Steeds stapjes vooruit naar hetgeen het nu geworden is. Hier is vaak en lang over nagedacht en heftig over gesproken. Velen hebben hier een bijdrage aan gegeven. Een vereniging bestaande uit een bonte mengeling van mensen uit Eindhoven en de verre omgeving die een gezamenlijke liefde hebben; de liefde om de edele schaatssport in het zuiden van Nederland naar een hoger plan te tillen.

Het schaatsen, met name de langebaansport, is bij uitstek een sport waarbij tijden en cijfers een belangrijk gegeven vormen. Hoewel uitstekende bronnen ter beschikking staan is hiervan slechts beperkt gebruik gemaakt.

Deze jubileumuitgave tracht in het kort terug te kijken op bestuurlijke en sportieve hoogte- en dieptepunten. Aandacht wordt geschonken aan mensen die de ijclub in de loop der jaren mede hebben gevormd of die een leven lang trouw lid bleven, aan mensen die door prestaties op het ijs nationaal of internationaal bekendheid gaven aan de ijclub of aan mensen die gewoon door hun inzet bijdroegen om vooral de ander de vreugde van het schaatsen te gunnen.

Ik vertrouw erop dat dit boekje bij de oudere leden een aangename herinnering of herkenning zal oproepen. Voor de jongere leden is het aardig om in het kort te lezen hoe alles tot stand kwam.

Aan al die mensen die in de loop van de 50 jaar een bijdrage aan de vereniging hebben gegeven wordt deze uitgave opgedragen.

Het past me aan allen die hun medewerking aan de totstandkoming van dit boekje hebben gegeven hiervoor mijn bijzondere dank uit te spreken.

Herman van Halen, voorzitter IJclub Eindhoven.

Frans Verbiesen: eigenzinnige volhouder.

Frans Verbiesen was in de veertiger jaren een populaire Eindhovense sportfiguur. De in 1919 in Tilburg geboren Brabander verhuisde als kind naar Eindhoven. Schaatsen was zijn hobby. In 1942 nam hij al deel aan de Nederlandse kampioenschappen. In 1947 zou hij op het sportieve hoogtepunt zijn carrière moeten beëindigen.

Frans had de pech van alle sportjongens uit zijn generatie dat de oorlog zijn sportcarrière volledig blokkeerde. Samen met Frits Sipman uit Geldrop kon hij alleen op de ijsbaan van de Ijsbeer in Geldrop en op de plas aan de Ontginningsweg ervaring opdoen.

Omdat de schaatssport in Eindhoven nog geen officiële vereniging kon en de K.N.S.B. zich te weinig aan hardrijden gelegen liet, sloot hij zich aan bij de Nederlandse Vereniging tot Bevordering van 't Hardrijden op de Schaats. (N.V.B.H.S.)

Ook de Eindhovenaren Van de Pol en Luc Prins waren al individueel lid van deze landelijke organisatie. Verbiesen werd lid van de kerngroep, nam aan allerlei kampioenschappen deel, behoorde tot de selecties van Europese- en wereldkampioenschappen, maar het brokje dynamiet uit Eindhoven zou nooit aan een internationaal kampioenschap meedoen. Het demonstratief dragen van de N.V.H.S.B.-trui deed hem buiten

Ijsvermaak rondom Eindhoven

1.1 Schaatsen in Nederland.

Geschaatst wordt er lang in Nederland. Bekend is dat al in de twaalfde eeuw gebruik werd gemaakt van beenderen van de poten van dieren, ook wel glijder of glis genoemd. Zeker tot in de achttiende eeuw was het voortbewegen op de zogenaamde glissen nog in gebruik als oefenschaats voor de jeugd.

De eerste ijzers moeten hun intrede al hebben gedaan in de 14e eeuw. In de loop van de eeuwen is er nauwelijks ontwikkeling geweest. Pas in de 17e eeuw ontstonden er schaatsen met sierlijke krullen. Dorpsambachtslieden maakten schaatsen naar de wensen van de eigen omgeving.

Geschilderde wintertaferelen van Hollandse meesters als Hendrik Avercamp, Aert v.d. Neer, Andreas Schelfhout en Jacob van Ruisdael geven de ijscultuur van die periode fraai aan. Behalve schaatsen werd er ook gesleed en getold. De koek- en zoopietent was het trefpunt op de ijsbaan.

In de 19e eeuw ontstonden m.n. in Friesland kleine schaatsfabriekjes. Bekende schaatsen waren Nooitgedagt-IJlst, Faber-Sneek, Nijdam-Oranjewoud.

De eerste wedstrijden op de korte- en langebaan worden in de 18e eeuw door kasteleins georganiseerd. Pas later nemen de notabelen van dorp of stad dit initiatief over.

Brabant was niet de provincie waar de ijssport ontstond. Vaarten en kanalen, meren en poldersloten waarop geschaatst kon worden waren in dit deel van Brabant immers niet aanwezig.

1.2 Eerste schaats- bewegingen in de buurt.

Water waarop geschaatst kon worden was schaars in de buurt.

De stroming van kronkelende riviertjes en beeklopen maakte het onmogelijk begaanbaar of betrouwbaar ijs te vormen. Dommel, Tongelreep en Keersop waren zelfs bij de strengste

Gravure 1885: Schaatsen in Groningen

de gunst en gratie van de K.N.S.B. vallen. Zijn opvallende presaties zouden daar niks aan veranderen.

In 1946 werd Frans nog vierde tijdens de Nederlandse kampioenschappen in Heerenveen. Bij de voorstelling van de ploeg weigerde voorzitter mr. Eecen van de K.N.S.B. hem een hand te geven en bij een banket in Hamar moest hij eerst zijn trui uitdoen om aan tafel te mogen.

In 1947 werd Verbiesen in Kralingen zelfs tweede. Nog volgende geen uitzending naar de Europese- en wereldkampioenschappen. Bij selectiewedstrijden voor de Olympische Spelen werd hij zelfs eerste. Hij zou worden uitgezonden als eerder door zijn broer gedane openbare kritische uitlatingen in het openbaar zouden worden tegengesproken.

Verbiesen kon niet anders doen als de uitspraken als waar betitelen en konigde daarmee gelijktijdig het einde van zijn eigen carrière af.

Het feit dat Verbiesen het jaar daarvoor als N.V.B.H.S.-er de ijsclub Eindhoven mede had opgericht (hij werd zelf tijdelijk de eerste voorzitter) had ongetwijfeld aan de vijandige houding van de K.N.S.B. jegens Verbiesen mede ten grondslag gelegen.

De N.V.B.H.S. zou later overgaan in de K.N.S.B. waarmede de vrede was hersteld. De ijsclub zou zich later gewoon bij de K.N.S.B. aansluiten.

Verbiesen was geen stylist maar een vechter. Alles had hij zichzelf aangeleerd.

vorsten niet geschikt om te schaatsen. Alleen als deze waterlopen buiten de oevers traden ontstonden voorheen wel eens een winter lang ondergelopen weilanden. Het grote probleem hierbij was dat als de vorst inviel de aanvoer van water snel terugviel. Gevolg was dat de waterstand ook snel verminderde waardoor het ijs vaak onbruikbaar werd.

Grote wateroppervlakten waren er amper. De Karpendonkse plas en de IJzeren Man zijn plassen die uit afgravingen begin deze eeuw ont-

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE SCHAATSENRIJDERSBOND
LAATSTELIJK GOEDGEKEURD BIJ BESLUIT VAN 14 JULI 1945. No 1615

Amsterdam, 10 December 1947.
Alzande: Mr. C. P. EECEN Gek. President
Bondsbestuur, Muurplan 1
Telefoon 3820
Postbus 141753, Amsterdam

MR/G

De Heer G. van Heijst,
Voorzitter van de IJclub "Eindhoven",
Guido Gezellestraat 29,
E I N D H O V E N . -

Geachte Heer,

In antwoord op Uw schrijven van 1 dezer, deel ik U mede, dat de Technische Commissie van de K.N.S.B. P. Verbiesen niet in de trainingsploeg voor Noorwegen heeft gekozen. Het is mij niet mogelijk om met U te debatteren, waarom Verbiesen niet en van der Voort wel wordt uitgestuurd. De uitzending is na uitvoerige overwegingen door de Technische Commissie vastgesteld. Ook in de boezem van deze Commissie bestaat niet altijd overeenstemming over een uit te zenden rijder, maar ten slotte beslist de meerderheid.

Het is mogelijk, dat een rijder op eigen gelegenheid naar het buitenland gaat, zo is b.v. Bayen naar Zweden vertrokken. De bond kan in deze niet voor de vizezorgen. Sportlui kunnen zeer wel naar het buitenland gaan, mits zij een uitnodiging uit het buitenland krijgen om als gast over te komen.

Indien Verbiesen in Noorwegen deelneemt aan de wedstrijden, die te uitzending naar St. Moritz beslissen, krijgt hij ongetwijfeld dezelfde kansen als ieder andere Hollandse rijder. Ook Bayen komt vanuit Zweden naar Hamar voor deze wedstrijden.

Er is niet het minste bezwaar als Verbiesen optreedt als trainer van de Bredsscle Leuvening, mits hij hiervoor geen vergoeding ontvangt. In dit geval zou hij ophouden ontwaar te zijn. Voor zover mij bekend, is van deze zijde een wijziging op dit punt niet gedaan. Het zou zelfs onjuist zijn, dat ieder vrij is als trainer op te treden.

Het Bondsbestuur zal U opgeven, welke verenigingen in Prabant en Tilburg bij de Bond zijn aangesloten en U tevens berichten omtrent de schaatschoenbonden.

Hoogachtend,

Brief van de K.N.S.B. Frans Verbiesen mag niet mee naar Noorwegen.

stonden. Natuurlijk oppervlaktewater was er in deze contreien amper voorhanden. Wel lagen er vennen. De vennen waren ondiep en bij de minste vorst al van betrouwbaar ijs voorzien. Het nadeel was echter weer dat ze wat achteraf lagen, het wateroppervlakte doorgaans klein was en er geen verbinding met ander water bestond. Een schaatscultuur had dan ook spontaan geen kans van slagen in dit deel van Nederland. Een plaats waar mensen elkaar schaatsend konden ontmoeten was in feite alleen mogelijk op een echte ijsbaan.

Rond de eeuwwisseling zijn er in Eindhoven een aantal initiatieven om daar verandering in aan te brengen.

De eerste schaatsbewegingen in de regio werden geregistreerd in 1897. In Tilburg worden provinciale wedstrijden hardrijden op de schaats uitgeroepen. In totaal waren er 14 deelnemers op de 500 en de 1.500 meter. Het geheel was zo onofficieel dat de Nederlandse Schaatsenrijdersbond had verboden de winnaar de titel van provinciaal kampioen te geven.

In datzelfde jaar verzocht de Eindhovense sigarenfabrikant R.Mignot aan het gemeentebestuur om dichtbij de haven van het Eindhovens Kanaal een weiland te mogen huren. Een aantal inwoners meenden echter dat de grond zeer geschikt was voor een schaatsbaan. Mignot wilde zijn belangen wel ondergeschikt maken aan een ijsclub in wording. Het verzoek werd echter afgewezen omdat de grond nodig

Stelling

I.J.C.E. moet minder babbelen en meer krabbelen.

W. IJsnus.

was voor de bouw van een nieuwe gasfabriek.

Ondanks deze afwijzing riepen in september 1898 enkele Eindhovenaren toch een vergadering bijeen om eens te praten over de oprichting van een ijsclub. Het waren P. Bergstein, J. Berkvens, J.J. Blom, Fr. Boex Jzn, J. Bruning, A.A.M en A. de Block, R. v.d. Feen, H.S.F. Koenen, A.J. en A.L. Mignot, J. Raupp, E. Redele, J.A.H. Rijke en J.P.J. Smits. Op de bijeenkomst waren verder aanwezig J. Elias, H. Schröder, J. Crasborn en L. Stokvis. Bijna allemaal bekende namen uit de wereld van industrie, handel en nijverheid uit die tijd in Eindhoven. Schaatsen was in beginsel vermaak voor de beter gesitueerden.

De vergadering werd gehouden in Apollo's Lust en de "Wilhelmina-IJclub" werd opgericht. Het eerste bestuur bestond uit Rijksontvanger R. v.d. Feen, de Stratumse Burgemeester J. Smits, sigarenfabrikant Mignot Sr, de opzichter van Provinciale Waterstaat H. Koenen en apotheker J. Rijke.

1.3 Op zoek naar een geschikte ijsbaan.

Het eerste doel van de vereniging was de aanleg van een ijsbaan. Als dit niet zou lukken zou er een andere mogelijkheid worden geschapen om de ijssport te beoefenen. Tijdens de vergadering werd voorgesteld van de weduwe P.Smits in Stratum een weiland te huren in de buurt van boerderij "De Laak" aan het Eindhovens kanaal. Naast de huursom moesten nog een aantal voorzieningen getroffen worden waardoor de totale kosten werden geraamd op f. 540,-.

Niet iedereen was gelukkig met het voorstel. Het geld was geen probleem maar sommigen von-

Het gevoel had de overhand boven het gezonde verstand. Zijn niet aflatende vechtlust had hem als rijder ver gebracht.

Dezelfde eigenschap zou uiteindelijk een dramatisch einde van zijn schaatsloopbaan worden. In 1951 emigreerde hij met zijn broer Joep naar Nieuw-Zeeland.

Sportieve pech bleef hem achtervolgen. Voor het eerst na 28 jaar bracht hij in 1970 weer een bezoek aan Eindhoven. Hij had ervan gedroomd om op die mooie kunstijsbaan, waar zijn vrienden hem over hadden geschreven, nog een keer zijn schaatsen onder te doen.

's-Avonds ging de baan in vlammen op. De volgende ochtend stond hij met een brok in de keel naar de verkoelde resten van de zo moeizaam verworven kunstijsbaan te kijken. De lange ritmische slagen die hij vroeger op de Ijsbeer en de Vivie had gemaakt zou hij nooit meer maken.

Een Eindhovense schaatspionier keerde onverrichterzake terug naar zijn tweede vaderland.

Paul en Wim van Zantvoort: Elfstedewedstrijddrijders.

In de beginjaren van de ijsclub warden gebroeders van Zantvoort uit Strijp de vedetten van de club op de langere afstanden. Wim had al eerder naam gemaakt als kanovaarder. In de elfstedentochten van 1954 en 1956

den het terrein te klein. Ook een terrein op 't Coll moest bekeken worden. Intussen werd besloten dat de noodzakelijke kosten pondsgewijs door de aanwezigen moesten worden betaald en ook dat was geen probleem.

Uiteindelijk werd gekozen voor een baan op een terrein bij boerderij "De Laak". De gemeente

Wat overbleef van de kunstijsbaan na de brand.

werd verzocht toestemming te geven om een buis door de kanaaldijk te mogen steken om zodoende 3.000m³ water af te tappen. Tegen betaling van een jaarlijks recht van f.10,- kon het terrein in gebruik worden gegeven maar de minister moest nog wel toestemming geven voor het aftappen van water.

Toen de minister eind november nog geen beslissing had genomen werd uitgeweken naar een andere mogelijkheid. Eind 1898 kon geschaatst worden bij de Woensele watermolen.

Blijkbaar is het besluit van de minister negatief geweest want er moet uitgekeken worden naar een andere baan. In september 1899 doet men opnieuw een beroep op de raad voor weer een ander terrein bij het kanaal. Hoewel toestemming wordt gegeven voor één jaar worden in december wedstrijden georganiseerd in hard-, schoon- en paarijden op de ijsvlakte bij 't Coll.

Aan hardrijders werd 25 cent entree gevraagd; aan schoon- en paarijders het dubbele. Van de inkomsten werd 90% uitgekeerd aan prijzen. Het ijsfeest werd een groot succes.

Ook in latere jaren verschenen er regelmatig berichtjes in de krant over schaatsen op 't Coll.

1.4 De eerste ijsbaan ligt in Gestel.

In 1900 kreeg de club tenslotte toch een eigen

*De leden mogen kakelen, maar
het bestuur legt de eieren.*

W. Ijsneus

baan. De bestuursleden hadden van de weiduwe Kerssemakers in Gestel enkele weilanden kunnen aankopen tussen de Dommel en de inmiddels verdwenen beek de Rungraaf, op de plaats van het huidige plantsoen achter het Van Maerlantlyceum.

Het bestuur ging met de Heidemaatschappij en het Waterschap praten om de weilanden zodanig in te richten dat ze in de winter gemakkelijk onder water konden worden gezet. De nieuwe banen zouden veilig zijn want er zou nooit meer dan een halve meter water op het terrein staan. Om geen tijd te verliezen hadden de bestuursleden de grond op persoonlijke titel reeds aangekocht.

Tijdens de ledenvergadering werd tot definitieve aankoop besloten en werden ook de statuten goedgekeurd. Hierbij werd onder meer besloten de oude naam te veranderen in "Eindhovensche IJclub". Op 30 november 1900 kregen de statuten zelfs koninklijke goedkeuring.

Het geld voor de aankoop van de grond kwam uit de opbrengst van de aandelen. Ieder lid was verplicht ten minste een aandeel te kopen. Daarnaast moest nog contributie worden betaald; 75 cent voor degenen die vóór 1 november betaalden en f. 1,- voor de late betalers.

In 1902 werd zelfs door de vereniging een weg naar de ijsbaan aangelegd. Maar er bleven nog wensen. De leden misten met name een gebouw waar ze beschermd tegen de kou even konden uitrusten en een consumptie konden gebruiken.

In 1904 werd een aparte commissie benoemd om gelden bijeen te brengen voor een gebouw. De publicatie van de namen van de com-

deden ze volop mee om de ereplaatsen in de wedstrijd.

Onder leiding van Luc Prins en Marinus v.d. Pol werd elk jaar serieus aan de voorbereiding van het schaatsseizoen gewerkt. Het was een kleine maar homogene groep schaatser. En als er zich dan natuurijs aandeede dan werden er gezamenlijk tochten gereden. Met de bus naar de dorpentocht in Noord-Holland, de Zuid-Hollandse molentochten of de Loosdrechtse plassen. De ijsclub werd in die tijd om die reden ook wel eens de reisclub genoemd.

In Brabant werd ook wel aan langebaanwedstrijden meegedaan. Maar als de grote Anton Verhoeven uit Dussen of clubgenoot Frans Verbiesen meededen dan was de eerste prijs al dikwijls vergeven. Hoewel er later ook enkele keren van gewonnen werd. Het waren wel de ridders waar enigzins tegen werd opgezien. Zij hadden een mooie natuurlijke slag. De Van Zantvoortjes moesten het meer van werklust en conditie hebben.

Beiden hebben ze vier keer aan de elfstedenwedstrijd meegedaan. Wim reed de wedstrijd drie keer uit; Paul twee keer.

In 1947 deden ze voor de eerste keer mee. Het werd voor beiden een marteling. Paul kon het met een gebroken schaats nog even volhouden maar moest uiteindelijk toch de trein opzoeken. Wim reed ondanks het slechte weer de tocht uit maar kwam te laat binnen. In

missieleiden is voorlopig het laatste wat van de Eindhovense ijsclub werd vernomen.

Op 29 november 1907 werd bij Stoot op het Stationsplein een vergadering belegd waarop een nieuwe ijsclub werd opgericht die "Vereeniging IJsvermaak" werd gedoopt. Naar alle waarschijnlijkheid gebruikte men de baan van de Eindhovensche IJclub. Het feit dat de aanwezigen op de eerste ledenvergadering van IJsvermaak niet een baan maar een 'tent' als eerste vereiste beschouwden, duidde erop dat IJsvermaak al een baan ter beschikking had.

Op 31 december ging de baan open. Voor een 'flinke tent' was gezorgd. Naar alle waarschijnlijkheid betrof het hier een houten gebouwtje die in de volksmond ook wel 'een tent' werd genoemd.

De kopgroep raast door Workum in 1954. Wim van Zantvoort is herkenbaar aan het startbewijs op zijn muts. Verder op de foto voor de kenners: Jeen v.d. Berg, Ad Verhoeven en Jan Charisius.

Op 4 januari 1908 werden er op de baan wedstrijden georganiseerd; er was voor jongetjes een vlaggetjeswedstrijd en een wedstrijd vlugrijden, terwijl de meisjes aan een vossenjacht konden meedoen. De krant schreef dat het er prettig en gezellig was, mede door het winterzonnetje, het goede ijs en de opwekkende muziek.

1.5 Georganiseerde ijspret van korte duur.

Het laatste berichtje over de vereniging dateerde van 1912. Het georganiseerde ijsvermaak was van korte duur.

Nadien verschenen nog wel berichtjes over schaatsen op de ondergelopen vlakke die ontstond vanwege de kolossale machine, in de volksmond 'de ijzeren man' werd genoemd, die zand opgroef voor de spoorlijn Eindhoven-Weert. De Philips Sportvereniging had in 1914 het plan opgevat om in de "Tongelrese bossen bij de IJzeren Man" te gaan schaatsen, maar door gebrek aan belangstelling ging dit niet door. De Gestelse vereniging De Zigeuners organiseerde met harmonie Phileutonia een schaatsfeest in Blaarthem en werden er door een particulier op 't Coll wedstrijden georganiseerd.

Het leek erop dat de schaatsvereniging was ingeslapen en gezelligheidsverenigingen het ijsvermaak als activiteit hadden overgenomen.

In juli 1915 werd voor de laatste keer een buitengewone aandeelhoudersvergadering van de Eindhovensche IJclub bijeengeroepen. Het besprokene is duidelijk. Een maand later plaatste notaris Fens een advertentie in de krant om de

openbare verkoop aan te kondigen van het terrein van de vroegere ijsbaan, geheel met dijken omgeven. Ook de weg erheen was in de verkoop begrepen. Eindhoven had geen echte ijsbaan meer.

Europa was in oorlog. Er was blijkbaar in die periode geen behoefte meer aan georganiseerde schaatsontspanning.

Natuurlijk werd er desondanks toch geschaatst. Zo nu en dan doken er berichtjes op over schaatsfestijnen.

Het werd dus stil op het gebied van het georganiseerde schaatsen rond Eindhoven. De Eerste en de Tweede Wereldoorlog en de tussenliggende crisisjaren zullen daar ongetwijfeld mede oorzaak van zijn geweest.

Door de stichting Het Eindhovense Sportpark werd nog wel in 1929 een grote, publieke ijsbaan aangelegd in het sportpark aan de Aalsterweg waar iedereen gebruik van kon maken. Het zou echter tot 1946 duren voor alleer er weer over de oprichting van een ijsclub werd gesproken.

Duidelijk was dat de diverse initiatieven om tot een geregeld ijsvermaak te komen -met nadruk op vermaak- slechts een kort leven beschoren waren. Van enige ontwikkeling op het gebied van de schaatsport was dan ook nog geen sprake.

Aan de redactie van de Baankrabbels

Mijn kopij is te laat ingestuurd,
maar ik had geen tijd om naar de postertijen

W. IJneus

de tocht van 1954 werden ze respectievelijk 12e en 19e. In 1956 waren de rollen omgekeerd en finishte Paul als 11e en werd Wim, na eerst nog even bewusteloos op het ijs te hebben gelegen na een valpartij, toch nog 50e.

Met spijt kijken ze terug op de tocht van 1963. Beiden moesten voortijdig afhaken. De voorbereiding was goed geweest. Wim brak zijn schaats en kon onmogelijk verder. Paul was een brutaaltje. Hij reed ijskoud met de grootsten mee. Hij zat in IJst in de kopgroep toen hij betrokken raakte bij een valpartij. Een andere schaatser viel op zijn been. Er knapte iets in de knie waardoor verder rijden onmogelijk werd. Eerst in Franeker werd de strijd gestaakt.

Wim woont tegenwoordig in Nijmegen. Een auto-ongeluk enkele jaren terug heeft een zodanige uitwerking gehad dat hij het schaatsen vaarwel heeft gezegd. Paul heeft Eindhoven voor Nunspeet veruild en is nog wel actief. Twee tot drie keer per week is hij op de banen van Utrecht of Amsterdam te vinden. Als 72-jarige rijdt hij met veel plezier nog een tocht. Als het Veluwemeer in zijn "achtertuin" is dichtgevroren is hij van de partij. Honderd kilometer is dan mooi. Meer hoeft niet meer.

Om de jeugd ook een kans te geven hebben ze hun lidmaatschap van de Elstedenvereniging opgezegd. Hun tijd is geweest. Het was een mooie tijd.

Ze zijn de ijsclub dankbaar voor de fijne jaren en blijven IJCE een warm hart toedragen.

2. Oprichting van de IJclub Eindhoven.

2.1 Oprichting van de vereniging en het eerste bestuur.

Vlak na de Tweede Wereldoorlog bestond er blijkbaar bij de gewone man een behoefte om aan bestaande wensen op het gebied van hetschaatsen meer vorm en inhoud te gaan geven. In de omgeving van Eindhoven hadden eerdere initiatieven getoond bestaansrecht te hebben. Valkenswaard en Geldrop hadden al florerende ijsclubs. Ook de elfstedenwinters van 1940, 1941 en 1942 hadden ongetwijfeld de behoefte aan het georganiseerde schaatsenrijden doen toenemen.

Zowel het Dagblad voor Midden en Oost-Brabant als het Eindhovens Dagblad weten te melden dat er op 16 oktober 1946 in café Walraven aan het Wilhelminaplein een druk bezochte vergadering werd gehouden om te komen tot oprichting van een ijsclub voor Eindhoven en omgeving. Verscheidene personen stelden al meteen geld beschikbaar voor het aanleggen van een ijsbaan. Gesproken werd over het houden van wedstrijden voor hardrijden, kunstrijden en schoonrijden. Voor alle onderdelen moesten aparte ruimten beschikbaar komen. Er werd zelfs al gesproken over de bouw van een kunstijsbaan waar in een stad van 130.000 inwoners grote behoefte aan zou bestaan.

De feitelijke oprichting vond plaats op 28 november 1946 in Hotel de Korenbeurs op de Markt.

In het voorlopige bestuur werd zitting genomen

Reünie filosofie

*Ons 'samenzijn in reünie
is niet ontleend aan nostalgie,
maar tekent, zoals ik het zie,
de oude IJ.C.E. esprit.*

W. IJ sneus

door de snelste en beste Brabantse hardrijder Frans Verbiesen uit de Prins Hendrikstraat in Eindhoven. De andere voorlopige bestuursleden waren Luc Prins en Marinus v.d.Pol. Deze drie zijn uiteindelijk, zoals de notulen melden, "de pioniers die de moed en volharding hebben gehad welke heeft geleid tot de oprichting van de IJclub Eindhoven."

In de eerste de beste winter konden al 'n aantal onderlinge wedstrijden worden georganiseerd.

Bestuursleden van het eerste uur. V.l.n.r.: Gerrit van Heijst, Evert Rubenkamp, Ab Cappon en Lucas Prins.

Eric v. d. Boogert : aanvallende marathonschaatser.

Eric v.d. Boogert kan terugzien op een fraaie schaatscarrière. Als 9-jarig Eindhovenens jongetje kwam hij bij de ijsclub. Zijn eerste leermeester was Wil Streun. Eigenlijk was hij nog een half jaar te jong om al in een trainingsgroep te kunnen worden opgenomen. Daarna ontfermde Jan Harmsen zich over hem.

Zijn eerste schaatssuccesje behaalde hij in de categorie van 10- en 11-jarigen tijdens de Gouden Gids bokaal in Heerenveen; een soort officieus N.K. voor junioren. Met de vierde plaats was hij toen al uiterst content.

Gerry Harmsen en Jan Mutzers hebben hem als trainers later bijgeschaafd. Met Inge Kuipers en Anne-Joan Pfrommer werd hij als 15-jarige vanuit de ijsclub opgenomen in de gewestelijke selectie onder leiding van Ben de Wit. Hoewel er voldoende progressie was zat een succesvolle langebaancarrière er niet echt in. Op de korte afstanden kwam hij snelheid tekort. Zijn langere afstanden waren weliswaar beter maar ook hier was hij geen absolute landelijke topper.

De wedstrijden om de Sanderscup in Eindhoven waren voor hem aanleiding om een keer voor de lol aan een marathonwedstrijd mee te doen. Samen met Jürgen Moonen namen ze nadien deel aan een aantal B-marathonwedstrijden. Ben Schuurman was lid van de L.T.C. ma-

In de eerste algemene ledenvergadering bleek dat het nieuwe bestuur zich had vertild aan de vele werkzaamheden die op haar afkwamen. "Rondborstig" werd dit toegegeven waarna op 27 maart 1947 een nieuw bestuur c.q. het eerste feitelijke gekozen bestuur ontstond. De nieuwe voorzitter heette A. Cappon, Th. v.d. Pol was vice-voorzitter, P.C. v.d. Pol 1e secretaris, E. Verbiezen 2e secretaris, L. Prins penningmeester, J. Rubenkamp 2e penningmeester en C.A. Jansen commissaris. Nog in hetzelfde jaar werd Gerrit van Heijst secretaris. Cappon en Van Heijst zouden nog vele jaren in belangrijke perioden deel uitmaken van het bestuur en een nadrukkelijk stempel zetten op de ijsclub in de huidige vorm.

2.2 Eerste doel: een eigen ijsbaan.

De eerste werkzaamheden waren het bepalen van de hoogte van de contributie, het opstellen van reglementen, het samenstellen van commissies voor hardrijden, kunst- en schoonrijden en de organisatie van trainingen.

Met de kunstijsbaan in Tilburg werden al meteen contacten gelegd om de voortgang erin te houden. Een wens was vanaf het allereerste begin duidelijk: De realisatie van een eigen ijsbaan.

Met het grote voorbeeld, de Geldropse IJclub "De IJsbeer", werd meteen al samenwerking gezocht. De eigen ijsbaan van deze vereniging op de Bronzen Wei langs de Eindhovenseweg in Geldrop was het bewijs. Duidelijk was dat een ijsclub alleen floreerde als men over een eigen baan beschikte. Later werden de contacten uitgebreid met de IJclub "Kunst en Vermaak" in Valkenswaard waardoor gezamen-

lijke zaal- en bostrainingen konden worden gehouden. Als er ijs lag werden er onderlinge wedstrijden gehouden.

Stedenontmoeting tussen de ijsclubs uit Valkenswaard, Geldrop en Eindhoven. Eindhoven is vertegenwoordigd door Evert Rubenkamp, Henk Jongendijk, Ab Cappon en Cor Beckers.

Cappon en de zijnen trokken meteen ferm bij de gemeente aan de bel. Het bestuur had het oog laten vallen op het terrein van ene meneer Cox.

*Verzuchting van een S.P.I.-er
over
zijn beide ploegmaten*

*Ze vielen me eerst tegen
mijn maten alle twee.
Maar toen ik onderuit ging
toen vielen ze wel mee.*

W. IJsnus

Op 1 oktober 1947 al had er overleg plaats in hotel Schimmelpenninck met o.a. Wethouder Sporre, de directeur van de V.V.V. Denteneer en Jacobs.

Er bestond veel sympathie voor de schaatsport bij de aanwezigen. Cox had blijkbaar een stuk grond in eigendom dat hij ongeschikt achtte voor een ijsbaan en daarom niet wenste te verkopen.

Toegezegd werd door de gemeente een ijsbaan in het nieuwe stadsplan van Eindhoven te zullen bezien. Dit kon echter nog wel drie of vier jaar duren.

De goed bespraakte Cappon wou echter niet al te lang wachten. Het advies om de directeur van het Eindhovensche Sportpark, de heer Ch. Roels, in de arm te nemen om gebruik te maken van de gemeentelijke ijsbaan werd vriendelijk doch nadrukkelijk van de hand gewezen.

De belangen van een particuliere sportvereniging en die van een directeur van een gemeentelijk sportpark liepen te ver uiteen. De ijsclub wenste baas in eigen huis zijn. De ijsclub streefde een eigen baan na.

Al op 8 januari 1948 kreeg de IJclub Eindhoven van het gemeentebestuur het bericht dat gedurende het seizoen 1947/1948 de ijsbaan aan de Blaarthemseweg (leemafgraving van de nabij gelegen steenfabriek) gratis in gebruik kon worden genomen.

De plas had verder geen voorzieningen. Kosten voor verlichting en onder water zetten waren voor rekening van de club.

Een voortvarende start.

drathon en die had nog wel een plaatsje vrij in de auto. In het B-peloton viel hij op door zijn aanvallende rijden wat overigens niet tot veel overwinningen leidde. Clubgenoot Jürgen Moonen was dikwijls mee in de ontsnapping en die had een goede laatste ronde. Moonen heeft hem diverse malen naar de tweede plaats verwezen. Samen met o.a. Jürgen Moonen, Rik van de Hoorn en Richard van Kempen werd hij uitgenodigd voor de nationale marathoncompetitie. Het eerste jaar reed hij in het pak van Hans Homma.

Zijn aanvallende rijstijl was ook de Labello-formatie opgevallen, toen de machtigste marathonschaatsploeg. IJskapitein Jan Kooijman lijfde hem met Richard van Kempen bij deze ploeg in.

Met "Puske" van Kempen in de ploeg was het echter moeilijk om zelf overwinningen te halen. De eierzuchtige rietdekker met een ijzersterk eindschot gaf niets weg. Eric had voldoende ambitie en mogelijkheden om zelf voor de overwinning te gaan. Het aangeboden kopmanschap bij de Chiori-ploeg nam hij dan ook graag aan. Helaas bleef deze ploeg maar een jaar bestaan.

Als kopman bij Konica heeft hij tenslotte tien intensieve marathonsjaren volgeemaakt.

In totaal wist hij negen keer als eerste de streep te passeren. Aanvallen was zijn devies. Hij selecteerde de wedstrijden waarop hij wou toeslaan en daar leefde hij naar toe. De mooiste overwinning was misschien wel in Den Haag waar hij de A-wedstrijd won en zijn kersverse vriendin

3. De eerste activiteiten.

3.1 Schaatsen op de vennen.

Een natuurijsclub staat of valt met bruikbare winters. Al in het eerste jaar van haar bestaan kon het bestuur al een echte wedstrijd uitschrijven op het Diepmeerven, langs de rijksweg naar Leende.

Hoewel een ijsvrije winter zich aanvankelijk aandienende konden op de valreep op 28 februari 1947 de eerste clubkampioenschappen worden gehouden.

De temperatuur lag ver boven nul en het ijs was papperig. De eerste clubkampioen bij de senioren was Balt Metselaar.

Ook andere vennen in de buurt waren vaak toevluchtsoord voor de ijsclub. Bekende vennen waar veel op geschaatst werd waren de Vlasroot (Veldhoven), Diepmeerven (Leende), Kanunnikesven (Tivoli), Cantaven (Valkenswaard) en het Oud Meer (Son).

Schaatsmoeheid

*De tijd is omgevlogen,
we hebben het weer gehad.
U wilt ons niet geloven,
we zijn het meer dan zat !*

*Maar lang zal het niet duren,
men vindt ons vast niet wijs,
of we tellen weer de uren,
die ons scheiden van het ijs !*

W. Ijsneus

Wedstrijd op een ven in St. Oedenrode. Aan de start staan Jan Harmsen, Paul van Zantvoort en Gerrie Barel.

De belangrijkste activiteit bleef de voorbereiding op een mogelijke ijswinter. Het gymnastieklokaal aan de Reigerlaan en de buitentraining in de bossen waren de belangrijkste activiteiten.

Een aantal jaren nam een bijzondere lid aan de buitentrainingen en tochten deel: Anton Geurts.

Deze veelzijdige sportman uit Veldhoven zou later Olympisch zilver behalen bij het kanovaren.

Voorts was het een goede gewoonte om lange fietstochten te maken. In het voorjaar werd de elfstedentocht op de fiets gereden.

Het belangrijkste bleef toch het schaatsen zelf.

Zolang het niet vroom werd er op "het droge" getraind.

Diverse jaren moest men in het voorjaar constateren dat men tevergeefs op ijs had gewacht. Het volgende jaar werd dan maar weer op beter gehoopt.

Opvallend was dat het enthousiasme bleef. Wellicht werd dit mede door de jaarlijkse afsluitende feestavond veroorzaakt.

Ondertussen bleef de wens van een eigen ijsbaan fier overeind.

Maar Eindhoven had toch een ijsbaan?

Trainen en nog eens trainen en hopen op een winter. Wim van Zantvoort geeft onderricht aan Harrie van Zantvoort, Frits Loots en Jan Harmsen.

Petra Moolhuizen de wedstrijd bij de dames. In Groningen zou dit tafereel zich nog een keer herhalen.

Van één wedstrijd heeft hij gruwelijke pijn. Bij het N.K. in Heerenveen moest hij door een stomme Piet Kleine de zege laten. Verder liet hij de ijsclub nog een baanrecord na. Op 8 maart 1989 reed hij tussen twee depressies door in één uur 37.17 k.m., een record waar ondertussen nog niemand zijn tanden in heeft willen zetten.

Als gevolg van zijn werk in het Radboud-ziekenhuis in Nijmegen verhuisde hij naar Middelaar. Met de komst van een ijsbaan in Nijmegen zal hij ongetwijfeld met vrouw en kinderen nog wel eens de schaatsen onderbinden.

Van zijn eerste leermeester Wil Streun heeft hij nog iets meegekregen. De technische kennis en belangstelling van Streun heeft, samen met Martin Barel, geleid tot vele experimenten op het gebied van de elektronische tijdwaarneming. Dit is ook de reden dat Eindhoven al heel lang een voortreffelijk geautomatiseerde tijdwaarneming heeft. Wil Streun heeft er uiteindelijk zijn beroep van gemaakt.

Dat kleine elektronische kastje van Streun bij de eindstreep op het ijs had als jongste al zijn belangstelling. Die belangstelling is gebleven. Tegenwoordig assisteert hij Streun bij de elektronische tijdwaarneming en registratie van schaatswedstrijden in den lande. Eric v.d. Boogert is niet helemaal voor het schaatsen verloren gegaan.

3.2 De grote ijsbaan aan de Aalsterweg.

Op de plaats waar nu het zwemparadijs De Tongelreep ligt, lag voorheen een prachtig geoutilleerde natuurijsbaan, beter bekend als de Grote Ijsbaan aan de Aalsterweg. Er waren speciaal ingerichte ruimten voor hardrijders, paarrijders en kunstrijden en een jeugdabaantje. Een 400 meter ovaal en daaromheen een ring van wel 800 meter. Kortom een ideale ijsbaan die, als de omstandigheden het enigszins toelieten, zeer gewild was bij het Eindhovense publiek. Op drukke dagen werden wel eens 6.000 schaatsers geteld.

Het beheer van die ijsbaan lag in handen van de stichting Het Eindhovensche Sportpark waar de heer Ch. Roels toendertijd directeur was.

Eric v. d. Boogert. De nummer 14 van het schaatspeloton.

Klaar voor de elfstedentocht op de fiets. V.l.n.r. J. Willems, Ben de Wit, Frits en Elly Loots, Fanny Loots, Cor Beckers en Harry van Zantvoort.

Als het maar even winterde werden de langsgelegen tennisbanen in eerste aanleg als sproei-baan gebruikt. Als de winter aanhield en het ijs een dikte van 9 cm. had bereikt kon de echte schaatspret in Eindhoven beginnen.

Het is duidelijk dat bij enkele graden vorst de grote ijsbaan voorlopig niet te gebruiken was. De vennen in de omgeving gaven dan echter al vaak prachtig natuurijs te zien. Als bij de echte schaatser de koorts toesloeg kon op het opengaan van de grote ijsbaan niet gewacht worden. Bovendien was de kans op dooi steeds aanwezig. Het was dan ook niet verwonderlijk dat, als het weer dit ook maar enigszins toeliet, door de ijsclub toevlucht werd gezocht op de vennen in de omgeving.

Het voordeel was dat er snel wedstrijden konden worden georganiseerd. Wel moesten de wedstrijden steeds overdag plaatsvinden omdat er geen verlichting was.

Voor het betere werk was men echter aangewezen op de grote ijsbaan aan de Aalsterweg. Uit briefwisseling blijkt dat de ijsclub een graag

geziene gast was op deze schitterende natuurijsbaan om op deze baan echte wedstrijden en kampioenschappen te houden. De baan kon echter alleen op de stille uren gebruikt worden. Het recreatierijden had toen al voorrang. Cappon en de zijnen hielden echter vast aan het eerder ingenomen lijfspreuk "baas in eigen huis".

Verder dan een incidenteel gebruik van deze baan is het niet gekomen.

4. Een eigen ijsbaan.

4.1. Nieuwe voorzitter met bijzondere opdracht.

In 1958 werd het voorzitterschap tijdelijk overgenomen door de heer H. Rutgers, die speciaal tot het bestuur was toegetreden om de lang gekoesterde wens van een eigen ijsbaan te realiseren.

Rutgers bereikte in korte tijd dat langs de Ontginningsweg in de nieuw te bouwen wijk Hanevoet ruim twee hectaren broekland ter beschikking kon komen. Het riviertje de Gender leverde het water voor een wateroppervlakte waar een heuse 400 meterbaan kon worden uitgezet. Het gebiedje werd in de volksmond "de Vivie" genoemd. De gemeente Eindhoven trad op als verhuurder. Wel kreeg de ijsclub de plicht om voortaan zelf voor het beheer van de ijsbaan zorg te dragen.

Ingaande de winter van 1959 kreeg de ijsclub de lang gekoesterde eigen ijsbaan. Op 1 januari 1960 ging de met de gemeente Eindhoven gesloten huurovereenkomst in voor deze baan.

De baan had verlichting en er kon een officiële wedstrijd baan op worden uitgezet. De huurprijs

Cor-Jan Smulders: uitmuntend allrounder.

Toen Cor-Jan Smulders als 7-jarig manneke tijdens recreatie-uren met zijn ouders aan het schaatsen was werd hij door Bob de Roos van de ijsclub aangesproken omdat deze enig talent meende te bespeuren. Zo kwam Cor-Jan met het schaatsen in aanraking. Eric Heiden was zijn grote voorbeeld. Hij meent dat hij van Jan Mutsers echt technisch schaatsen heeft geleerd. Ook Arie Loef en Eric v. d. Boogert hebben de beste herinneringen aan Mutsers als trainer.

Als junior maakte hij snel vorderingen. In 1986 won hij als C-junior de Residentiecup in Den Haag. Als beloning mocht hij aan een jeugdinterland in Inzell meedoen die hij tot zijn eigen verbazing ook op zijn naam schreef. Voor Leen Pfrommer aanleiding om hem in te lijven bij het keurcorps van Jong Oranje. Uiteindelijk zou hij zich 4 jaar onder zijn hoede verder ontwikkelen. Met o.a. Rintje Ritsma, Falco Zandstra, Ben v.d. Burg en Thomas Bos had hij een prachtige tijd in Jong Oranje.

En de resultaten kwamen. De drielanden-wedstrijd met Noorwegen en Zweden wist hij tussendoor te winnen. Alleen op de N.K. voor junioren wilde het maar niet vlotten. Drie keer werd hij in de onderscheiden categorieën tweede.

Het seizoen 1987/1988 zou zijn beste seizoen worden.

bedroeg f.500,- per jaar. Een lang gekoesterde wens was in vervulling gegaan. De Viviebaan luidde een avontuurlijke en energieke periode in. Nu werden bestuur en leden geconfronteerd met de immer onzekere factor 'IJs en weder dienende'. Men kon vergaderen en regelen wat men wou maar de natuur bepaalde of er al dan niet geschaatst kon worden op een eigen baan.

Zodra Koning Winter zich aankondigde werden met creativiteit en inventiviteit de handen ineen geslagen om snel de baan te openen en publiek binnen te krijgen.

Allereerst moest de ijsbaan tijdig onder water worden gezet. Zodra de vorst inviel was het zaak het waterpeil in stand te houden zodat er een egale ijsvloer kon ontstaan. Uit het langgelegen riviertje de Gender werd het water voor de ijsbaan betrokken.

Op 7 november 1962 moest het bestuur echter bij de gemeente al haar financiële nood klagen. Vrijwel ijsloze winters hadden het aanwezige voordelige saldo van de vereniging van

Cor-Jan Smulders in Thialf tijdens een wedstrijd.

Cappon controleert het ijs op de Vivie.

f. 610,16 na drie jaar ijsbaanbeheer omgezet in een tekort van f. 3.083,51.

De gemeente sprong de ijsclub bij. De schuld werd gesaneerd.

Op voorwaarde dat de ijsclub de baan bleef exploiteren werd zelfs een jaarlijkse garantie toegezegd van f. 1.000,- in een eventueel tekort.

De winter van 1962/1963, bij eenieder genoegzaam bekend, werd een financiële opsteker. Vanaf 24 december tot half februari kon er doorlopend op de Vivie geschaatst worden. Van de garantiesubsidie werd nooit gebruik gemaakt.

4.2 Zelfwerkzaamheid en clubliefde.

De exploitatie van een eigen ijsbaan vergde een geweldig stuk zelfwerkzaamheid. De hele baanopstelling en de sneeuwverwijderapparatuur waren van eigen makelij. Een keet van betonplaten deed dienst als materiaalhoek, bestuurskamer en cantine. De houten kassa was slechts voor een persoon toegankelijk.

Alles werd zelf gedaan. Leden sprongen in om de kassa's te bezetten, de cantine te beheren, pompen te repareren, sneeuw te ruimen, de baan te verzorgen, scheuren met warm water te bewerken, de rijwielstalling te bewaken en zonodig eerste hulp bij ongevallen te verlenen.

Vaak onder moeilijke omstandigheden en met beperkte middelen droegen velen hun steentje bij. Veel tijd en energie werd erin gestoken.

Ook de mensen die een beetje ambitie hadden in de schaatsenrijderij moesten vooraf en na afloop mee de baan opruimen en het ijs weer prepareren voor de volgende dag. Vaak tot diep in de nacht moest er worden doorgewerkt. Van een gerichte training kon voor de wedstrijdrijders toen nog geen sprake zijn.

Duidelijk was dat het beheren van een baan geen sinecure was. Zeker niet wanneer het gemeentelijk riool, dat midden onder de ijsbaan lag, weer eens onvoldoende had functioneerd.

Hij werd uitgezonden naar het W.K. voor junioren in het Zuid-Koreaanse Seoul. Met een 14e plaats op de sprint leken zijn kansen verkeken.

De drie andere afstanden liepen echter perfect. Uiteindelijk zou hij tweede worden in het eindklassement achter de D.D.R.-vedette Michael Spielmann. Nederland had er een echte allrounder bij.

De mooiste overwinning zou hij 'n week later behalen. Op zijn eigen baan in Eindhoven was hij vooraf de torenhoge favoriet. Met de vermoeide reis in de benen weerstond hij de druk en werd temidden van ouders, familie en vrienden Nederlands kampioen bij de junioren B. De latere Europees- en wereldkampioen Rintje Ritsma werd door hem wederom achter zich gelaten. De "eeuwige tweede" had zijn nationale titel. Een eerste droom was werkelijkheid geworden.

Nog een W.K. zou hij meemaken. Het jaar daarop werd hij in het Russische Kief vierde bij de A-junioren.

De grootste teleurstelling uit zijn carrière kwam in 1989. De overstap naar de nationale kernploeg leek een logisch gevolg van zijn stijgende resultaten. De vacante plaats werd echter toegewezen aan Rintje Ritsma.

Vanaf dat moment stond Smulders er alleen voor. Reizen, trainen en verblijf in het buitenland moesten voortaan zelf betaald worden. Bij de N.K. allrounders in Heerenveen in 1990 schitterde hij nog een keer. In het algemeen klassement werd hij vierde achter Ben v.d. Burg, Gerard Kemkers en Thomas Bos maar weer vóór Ritsma en Veldkamp.

Zo kon het gebeuren dat door een lek in het riool tijdens een ijsperiode het water onder het ijs was weggelopen.

Omdat Frits Loots beroepshalve alles wist van bronbemaling was hij de aangewezen man om voor een goede wateraanvoer te zorgen.

Een werkje dat niet altijd even prettig was. Toen de gemeente Veldhoven bij een riooldefect op de Gender loosde kon het gebeuren dat de waterkorven constant dichtslipten als gevolg van

G. C. WIJNANDS
BETONBEDRIJF
WILLIBORDUSLAAN 22 - WAALRE
Tel. 0 4904 - 3304 - Giro 1028562

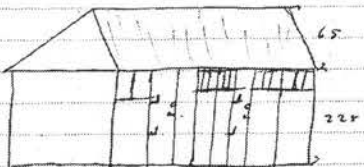
N° 551

ORDERBON
voor

Bestektekening van IJCE clubhuis op
ijsbaan "de Vivie"

1. Het betreft een clublokaal
van 4-10 met vloer en
dak 2 deuren 8 ramen.
waaronder 1 eventueel draaibaar
voor rekening ijsclub Eindhoven
3 pluggen in palen
vloer dikte 6-7 cm Prijs f 1300

Ramen 100 cm van de vloerhoogte
Geffplaten grijs
2. Deuren blak gat voor rookhaard

Revisie op 15. Desember 1984

"Bestek" van het clubhuis op de Vivie.

het smerige Genderwater.

Alle denkbare voorwerpen die mensen in een riool gooiden moesten uit de verstopte korven worden verwijderd. Het zou te ver voeren om alles op te noemen wat boven water kwam maar duidelijk was dat ze in Veldhoven s' avonds toen al niet stil lagen.

Het zou een belangrijke periode in het bestaan van de ijsclub worden. Vooral in deze periode werd iets gevormd dat met recht clubliefe kon worden genoemd. De trouwste leden stammen uit die periode.

Stadsuitbreidingsplannen slokten uiteindelijk de Vivie op. In 1968 werd er het laatst op geschaatst. Per 1 mei 1996 werd de huur opgezegd. Echt ongelukkig was men echter niet. Het ideaal van een eigen baan had zijn eigen prijs. Het perspectief van een kunstijsbaan kwam steeds dichterbij. Een nieuw doel diende zich aan.

Ook de grote ijsbaan aan de Aalsterweg had zijn langste tijd gehad. Na 35 jaar moest deze

baan in 1964 het veld ruimen voor het zwembad de Tongelreep. Wat resteerden waren sproei-banen om de gemeentelijke voetbalvelden aan de Aalsterweg en de Botenlaan (van de voetbalverenigingen Eindhoven en Brabantia) en de sproeitennisbanen op de sportparken in Woensel en Tongelre.

5. De komst van de kunstijsbaan.

5.1 Eerste initiatieven.

Nadat de gemeentelijke ijsbaan aan de Aalsterweg was verdwenen, was het niet verwonderlijk dat juist directeur Roels en voorzitter Ritmeester van de stichting Het Eindhovens Sportpark in 1964 met een plan kwamen voor de oprichting van een kunstijsbaan in Eindhoven. De kosten van een kunstijsbaan met een 400 meter buitenbaan en een ijsshal van 30/60 meter werden globaal geraamd op drie miljoen gulden.

De "ouwe Hap" bijeen in 1981.

Financieel was het echter niet vol te houden.

Het telefoontje van de Nederlandse schaatstrainer Bijsterveld om in Duitsland te komen rijden kwam dan ook als een verlossing. Smulders werd schaats-Duitsers.

Smulders was daarmee zijn tijd vooruit. Het eerste jaar is hij amper aan wedstrijden toegekomen in zijn tweede vaderland omdat de K.N.S.B. niet echt meewerkte. Later zouden Bart Veldkamp en Marnix ten Kortenaar het voorbeeld volgen door respectievelijk schaats-Belg en schaats-Oostenrijker te worden. Eén doel had hij nog: meedoen aan de Olympische Spelen op zijn sterkste afstand, de 1.500 meter. Door de val van de muur werd de concurrentie echter groot. Als allerlaatste viel hij de Duitse selectie af ten gunste van... Michael Spielmann.

Met persoonlijke tijden op buitenijs gereden van resp. 39.0, 1.16, 1.57, 4.06 7.05 en 14.54 nam hij een jaar geleden afscheid van het schaatsen. Hij heeft alles voor het schaatsen overgehad. Hij had eruit gehaald wat erin zat. Pas in het zicht van de absolute top haakte hij af.

Zo nu en dan is hij nog op de baan te vinden. Hij loopt wat en doet aan fitness om in conditie te blijven.

Hij heeft de M.E.A.O. vaarwel gezegd en is in de ambulante handel terechtgekomen waar hij dameskleding aan de man tracht te brengen.

Naar dit plan werd nauwelijks serieus gekeken. In oktober 1965 werd het plan door de gemeenteraad van Eindhoven afgewezen wegens gebrek aan geld.

De IJclub Eindhoven klampte zich echter aan dat initiatief vast en zocht op haar eigen wijze naar realisatie. Voorzitter Ab Cappon en bestuurslid drs. Jan Krul trokken de stoute schoenen aan en gingen toch nog eens bij burgemeester ir. Herman Witte en wethouder Harrie van Eupen op bezoek.

Het standpunt van de gemeente was duidelijk. De gemeente stond achter de plannen van een kunstijsbaan maar het initiatief daartoe diende van het verenigingsleven uit te gaan.

Wat dit tweetal allemaal ondernomen heeft en wie men allemaal ingeschakeld heeft was in de analen van de club nergens terug te vinden. Duidelijk is dat zij er in een bepaalde periode zeer intensief mee bezig zijn geweest.

Prijzuitreiking in het restaurant na een kleine schaatsmeerkamp in Eindhoven. Voorzitter Thom Langerwerf naast Falco Zandstra, Rintje Ritsma en Cor-Jan Smulders

De IJclub Eindhoven zelf ondernam ludieke acties om de Eindhovense bevolking warm te krijgen voor een kunstijsbaan. Met een wagen werd meegereden in de carnavalsoptocht en op de Zuid-Nederlandse beurs werd in de stand van Rono aandacht voor de kunstijsbaan gevraagd. Er werden glazen verkocht met de beeltenis van een kunstijsbaan.

De acties leverden wel sympathie op maar in feite geen bedragen waar een ijsbaan mee gebouwd kon worden.

5.2 Schenking Philips aan de gemeenschap.

Ondertussen maakte Eindhoven zich op voor een grootse viering van het 75-jarig bestaan van de N.V. Philips Gloeilampenfabrieken. Bekend was dat Philips bij die gelegenheid de stad iets cadeau wenste te doen. Philips meende dat de bijdrage besteed moest worden aan een goed leefklimaat dat van belang was voor de toekomst van de stad.

Op 22 sept. 1966 rijkte Ir. F. Philips in het G.G.D.-gebouw - de bouw van het nieuwe gemeentehuis was nog niet voltooid - aan burge-

W. IJsnusdruppels van de maand :

- Iedereen heeft recht op mijn mening.
- De natuurijsbaan is de warme bakker onder de ijsbanen.
- Natuurijs bestaat uit hetzelfde materiaal als kunstijs, het verschil zit hem hoofdzakelijk in de levertijd.
- Er wordt zoveel kunstmatig gemaakt, dat men natuurlijk ontstaan vreemd begint te vinden.
- Een kampioen heeft vele ouders, een verliezer is een wees.
- Als het voor de wind gaat is iedereen hardrijder.

W. IJsnus.

meester Ir. H. Witte een oorkonde uit waarin de onderneming uit waardering o.a. een bedrag van één miljoen gulden aan de gemeenschap beschikbaar stelde als bijdrage in een fonds waaruit de totstandkoming van een overdekte ijsbaan kon worden gefinancierd.

Voor velen een verrassing van de eerste orde. Anderen hadden het al voelen aankomen.

De aanvankelijke vreugdekreten zijn spoedig verstomd als de tekst van de oorkonde nog een goed wordt gelezen. Wat heeft de schenker in feite bedoeld? Een overdekte baan kon alleen een aantrekkingskracht uitoefenen op een vrij exclusieve groep. Echt behoefte was er aan een 400 meter wedstrijdbuitenbaan zoals Deventer en Amsterdam die hadden. Cappon vond het begrip overdekte ijsbaan voldoende rekbaar om bij de plannen ook de grootste behoefte van de Oost-Brabantse gemeenschap te betrekken; de aanleg van een buitenbaan.

Aanvankelijk werd er weinig met de schenking gedaan. De ijsclub kreeg het gevoel dat het Eindhovense gemeentebestuur niet gelukkig was met de gang van zaken en een beetje in de maag zat met de royale gift. Vanuit het Eindhovense gemeentebestuur werd niet de indruk gewekt actief mee te willen denken hoe een en ander vorm moest krijgen. 'Te weinig geld' was toen ook al het veel gehoorde argument.

Bij de behandeling van de gemeentebegroting '67' wordt een motie van het raadslid Ritmeester aangenomen. Dezelfde persoon die eerder als voorzitter van

Arie Loef: sprintend de wereld rond.

Toen het schoolschaatsen zich in Eindhoven aankondigde en de kleine Arie daar aan mee zou gaan doen vond moeder Loef het nodig om Arie eerst met het ijs vertrouwd te laten raken. Hij was meteen verkocht en melde zich aan bij de ijsclub.

Bij Toer en Jeugd kwam hij bij Joop v.d. Pol terecht, die hij later bij de T.U. ook nog zou tegenkomen. Snel was duidelijk dat Arie als 11-jarige hardrijder wilde worden. Bij de afdelig Hardrijden kreeg hij o.a. te maken met Bob de Roos, met Jan Mutser, die techniek bijbracht, en Wim Folkers.

Omdat er in Nederland geen echte sprintcultuur was werd getraind voor alle allround afstanden. Toen er tijdens een wedstrijd ineens een 39-er op de kortste afstand tussen zat was duidelijk dat daar zijn mogelijkheden lagen.

Het seizoen 1987/1988 zou het begin worden van een opmerkelijke opmars. Bij de IJsselcup, de traditionele opening van het schaatsseizoen, was hij al opgevallen. De beloning was dat hij als 18-jarige met de B-sprinters mee mocht naar Baselga de Pine. Tijdens de kerstwedstrijden in Inzell wordt hij met twee persoonlijke records tweede achter de grote Japanse sprinter Akira Kuroiwa. Hij werd ingeschreven voor de Internationale Nieuwjaarswedstrijden in Berlijn.

Arie Loef. Sprinten betekent risico's nemen.

de stichting het Eindhovens Sportpark al een plan had ontwikkeld. Burgemeester en Wethouders werden uitgenodigd met de grootst mogelijke spoed een kunstijsbaan te doen aanleggen.

Met behulp van de voorzitter van de net opgerichte Eindhovense Sportraad, Prof. Zwikker, bestookten Krul en Cappon ondertussen wethouder Jan v.d.Harten met financiële en technische gegevens. Ervaringscijfers van de kunstijsbanen in Deventer en Amsterdam gaven een beeld van de te verwachten toeloop en de feitelijk beperkte exploitatielasten.

De verwachting was bovendien dat de gemeenten in de regio wel mee zouden betalen.

Op initiatief van de wethouder kwam in maart 1967 uit het driemanschap Cappon, Krul en Zwikker een werkomité Kunstijsbaan Eindhoven voort bestaande uit vertegenwoordigers van Philips, de IJclub Eindhoven, de stichting Het Eindhovens Sportpark en de Sportraad.

Cappon en Krul waren weer van de partij. Zij gingen zich serieus met de voorbereiding bezig houden.

5.3 Gezamenlijk aan de slag.

De commissie trok het technisch bureau Intarco van Philips aan en werkte drie plannen uit. Gezamenlijk werd voor het tussenplan.

Op maandag 24 februari 1969 wist het college van burgemeester en wethouders de raad

met de grootst mogelijke meerderheid warm te krijgen voor de bouw van een 400 meter buitenkunstijsbaan en een overdekte 30/60 baan in het groengebied Gennep, op de plaats waar in de crisisjaren een kleine kapel was gebouwd.

De totale kosten werden geraamd op f.3.750.000,-. Naast de schenking van Philips werd ook nog een bedrag van 4 ton ontvangen

Wethouder Jan van der Harten (op de middelste slee) en de heren Hollanders en Ouweneel met een aantal IJCE-leden gereed voor de opening van de kunstijsbaan.

Jantje Ykema had toen nog nooit van hem gehoord. Tijdens het N.K. in Alkmaar had Ykema maar een concurrent: Arie Loef. Arie verdiende hiermede een ticket voor de W.K. in West Allis. In een veel te koud Milwoukee werd hij 19e en daarvoor kon Nederland het jaar daarop met vier man meedoen bij het W.K. in Heerenveen. De naam Loef was gevestigd.

Voorzichtige sprinters komen niet ver. Arie zou de bijnaam krijgen van brokkenpiloot. Diverse goede klasseringen in tal van wedstrijden gingen verloren door valpartijen. Het zwakkere linkerenkeltje was vaak de oorzaak. Een operatie was uiteindelijk noodzakelijk.

In 1988 worden de Olympische Spelen in Calgary gehouden. Ondanks het feit dat hij Nederlands snelste is op één na zit hij thuis voor de buis. De Spelen kwamen een jaar te vroeg. Uiteraard volgt het seizoen daarop toetreding tot de sprintkernploeg onder leiding van Eppie Bleeker. Later komt hij onder de hoede van Wopke de Vegt.

Een van de hoogtepunten werd het W.K. in Heerenveen in 1989. In een volgepakt Thialfstadion rijdt hij de 1.000 meter als junior in 1.14.03. Een nationaal record dat 7 jaar zou stand houden en als junior-record nog fier overeind staat. Hoewel hij tussentijds door blessures wordt geplaagd - risico's nemen hoort er nu eenmaal bij - rijgen de nationale successen zich aaneen.

Hij wordt nationaal kampioen op de sprint, afstandskampioen op de 500 meter en 1.000 meter, kampioen super

Sinterklaas kwam de kunstijsbaan hoogstpersoonlijk mee openen.

van de Nederlandse Sportfederatie. De grootste prioriteit werd zelfs gegeven aan de bouw van de buitenbaan. Al in maart kon met het grondwerk worden begonnen.

Er werd een bouwcommissie gevormd en weer waren Krul en Cappon hierin vertegenwoordigd.

Elf maanden later, op 6 december 1969, werd de 400 meterbaan officieus in gebruik genomen. Sinterklaas kwam in hoogst eigen persoon dit presentje uit handen van wethouder J. v.d. Harten in ontvangst nemen.

In 1970 kwam ook de overdekte baan gereed. Op 14 november 1970 werd het totale complex feestelijk geopend door burgemeester Herman Witte. De schaatsidolen Árd Schenk en Kees Verkerk waren er in hoogst eigen persoon bij. De Tamboerijnen van de Stad Eindhoven bliezen zowat het dak van de ijszal en ijshockey en kunstrijden kwam volop aan de bak.

Eindhoven en Zuid-Oost Brabant hadden hun kunstijsbaan en waren een sportaccommodatie van allure rijker.

Met de operting werd het beheer in handen gegeven van de stichting Bad- en Zweminrichting, die ook het langsegelegen zwembad exploiteerde en waarvan de heer L. Fronen directeur was. De IJclub Eindhoven werd een belangrijke huurder van de binnen- en buitenbaan.

Weer was een ideaal van een aantal pioniers gerealiseerd. Alleen ten aanzien van de oorspronkelijke opvatting "baas in eigen huis" was water in de wijn gedaan. De gemeente was voortaan de baas maar met een bevoorrechte positie voor de IJclub Eindhoven.

Duidelijk was dat het beheren van een kunstijsbaan een specialisme was dat niet langer door vrijwilligers, hoe enthousiast en goedbedoeld

Opening van de Kunstijsbaan. Piet Bartels draagt de clubvlag die bij de brand in 1978 verloren is gegaan.

sprint, studentenkampioen en zelfs pakte hij een kortebaantitel. Hij wordt onze nationale schaatsambassadeur op de sprint en komt op alle ijsbanen van de wereld; van Calgary tot Seoul, en van Heerenveen tot Matsumoto.

Opmerkelijk was dat een echte progressie zich niet doorzette, nadat hij professioneel werd begeleid. Arie maakte er tijdens zijn carrière geen geheim van dat hij niet al te somber door het leven stapte. Hij luste graag een glaasje bier en met makkers als Ykema, Visser en Vergeer was het goed toeven in een ontspannen sfeer. In die tijd werden bijna automatisch te beste resultaten behaald. Later werd dat allemaal veel serieuzer en de druk van het presteren groter.

De grootste beloning zou de uitzending naar de Olympische Spelen in 1992 in Albertville en in 1994 in Lillehammer worden.

Tijdens de laatste Spelen heeft hij zich niet alleen met schaatsen bezig gehouden maar ook nauwlettende de verrichtingen gade geslagen van de Duitse Anke Baier, die op de schaatskilometer zilver veroverde. Hierdoor rijdt Arie nu al een aantal jaren naar Erfurt op en neer om Anke te bezoeken. En niet alleen om met bewondering naar het Olympische eremetaal te kijken.

Met de persoonlijke records van 37.18 en 1.14.03 op de sprintafstanden nam hij eind 1994 afscheid van de wedstrijd-sport.

Arie heeft inmiddels zijn H.T.S.-studie Civiele techniek afgerond en heeft een baan gevonden binnen het annemers-bedrijf.

ook, ingevuld kon worden.

De kennis van schaatsen en ijs en de liefde voor de sport bij Cappon was het gemeentebestuur niet ontgaan. Cappon werd de eerste manager van de kunstijsbaan Eindhoven.

Een betere keus had men niet kunnen maken. Ook de ijsclub was hier niet slecht mee af. De daad was nu aan de ijsclub om er een mooi blijvend schaatsfeest van te maken.

Arie Loef op weg naar de streep.

6. De K.N.S.B. ligt dwars.

6.1 Georganiseerde schaatsen kan gaan beginnen.

Had eerder Frans Verbiesen in de beginjaren van de club al problemen met de K.N.S.B. ook de IJclub Eindhoven zou ze krijgen. De kunstijsbaan was gereed en in Eindhoven kon voortaan van half oktober tot half maart geschaatst worden. Het ijs was zeker niet slecht.

De ijsclub kon nu aan de verdere uitbouw van de schaatssport gaan denken. Het ledental groeide gestaag. Het aantal leden bij de oprichting bedroeg tachtig. Dit aantal was al vele malen verdubbeld. Op het einde van het seizoen 1070/1971 stonden 569 leden genoteerd; hardrijden had 147 leden, kunstrijden 62 en de recreatieafdeling 360. En de groei was nog maar net begonnen.

En de ijsclub deed wat beloofd was. Er worden

Driehonderd jaar ijspret nog wekelijks op de baan. V.l.n.r. Balt Metselaar, Cor Beckers, Roel Kuipers, Ben Schuurman en Jan Harmsen

wedstrijden en evenementen georganiseerd. De Hollandweek. Het Suikertoumooi. Nederlandse en Noorse toppers komen naar Eindhoven. Er werden sprintwedstrijden gehouden en de éénuurswedstrijd, het latere marathon-schaatsen, deed in Eindhoven zijn intrede. De schaatssport was populair in die tijd. De organisatie van Deventer, de oudste kunstijsbaan in Nederland, stond model voor de ijsclub in Eindhoven en haar activiteiten. Met de legendarische directeur Piet Bergström bestonden goede contacten.

Ook het gewest profiteerde van de aanwezigheid van een kunstijsbaan. Immers het Gewest Noord Brabant-Limburg had als derde gewest de gelegenheid om op een baan in de eigen regio permanent te schaatsen. Zowel de ijsclub als het gewest kregen uren die bestemd waren om de schaatssport in georganiseerd verband te beoefenen.

Toen Cappon als manager van de ijsbaan in september 1972 de ijsclub de ijsuren toewees voor het seizoen 1972/1973 - het waren exact dezelfde uren als het jaar daarvoor - had niemand kunnen bevroeden dat dit zoveel narigheid zou gaan opleveren. Ook het gewest kreeg de gebruikelijke uren toegewezen maar er broeide iets onder het ijs.

6.2 Royement vanwege bijzondere positie.

Het was het gemeentebestuur niet ontgaan dat met name de IJclub Eindhoven zoveel energie in de voorbereiding en totstandkoming van de kunstijsbaan had gestoken. Wat blijkbaar op dat moment hoogst ongewenst in den lande was, was dat een ijsclub zelf ijs huurde van een kunstijsbaan.

Jan Groot: langdurig secretaris.

Jan Groot komt uit Hoensbroek. Via zijn werkring bij het Architecten- en Ingenieursbureau van Philips in Eindhoven kwam hij in 1960 door collega's Paul van Zantvoort en Ben de Wit in contact met de ijsclub. Aanvankelijk was het de bedoeling dat hij gewoon zou gaan schaatsen. En dat betekende veel, heel veel trainen, o.a. in de gymzaal aan de Reigerlaan, en relatief weinig schaatsen.

Al gauw wist men Jan te vinden voor het secretariaat van de Commissie Hardrijden, de latere afdeling Hardrijden. Een secretariaat dat hij 36 jaar na dato nog steeds vervult. Ongelooflijk.

Hij heeft een aantal voorzitters meegemaakt bij Hardrijden. Hoewel hij denkt dat het rijtje niet compleet is noemt hij Ab Cappon, Frits ter Braak, Jan Harmen, Wouter de Vries, Jac Linssen, Raymond Brons, Walter Hilbrands en nu Tjeerd Smies.

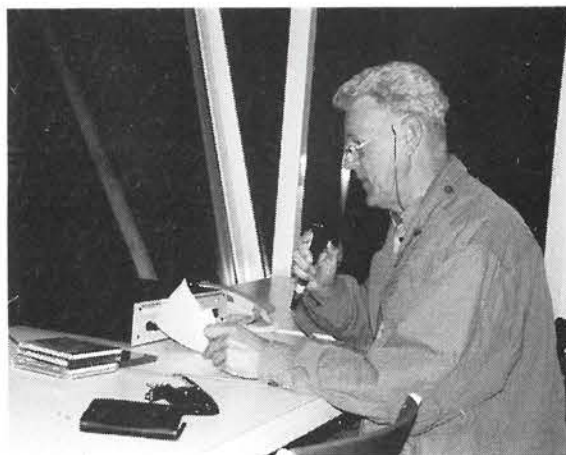
Dat niet alles naar wens verliep was vanaf het allereerste begin al het geval. Er waren veel leuke dingen maar ook minder leuke dingen. Veel problemen konden gelukkig worden opgelost.

De baan aan de Ontginningsweg met alle problemen van dien. Bij boer Kuipers kon men naar binnen. Een houten kassa en een van betonplaten gemaakt bouwwerk dat o.a. als cantine dienst deed.

Het was voor de Eindhovense kunstijsbaan een vanzelfsprekendheid dat de ijsclub de belangrijkste gebruiker zou worden. Zo dacht niet iedereen erover. De IJclub Eindhoven had zichzelf een bevoorrechte positie aangemeten en dat zette landelijk scheve gezichten. Het irriteerde het bondsbestuur dat een ijsclub zomaar zelf trainingen verzorgde voor eigen leden en zelf wedstrijden organiseerde. Dit was aan het gewest en de bond voorbestemd. Dit vermetele vergrijp moest worden gestraft.

Tijdens de Algemene ledenvergadering 1972 van de bond werd het besluit genomen om voor één jaar als proef te besluiten dat alléén het gewest ijs kon huren voor training en wedstrijden voor de bij het gewest aangesloten verenigingen.

Het was duidelijk dat dit besluit een rechtstreekse sanctie was tegen de IJclub Eindhoven. Immers het was de bond niet ontgaan dat na de komst

Jan Groot op zijn vertrouwde stek in de jurytoren.

De „gouden“ dames Irene Vervoom, Ans Holman, Saakje v.d. Laarschot en Annie Tolido ontvangen uit handen van Anton de Buijzer en Sjoerd Bijlsma het gouden S.P.I.-schaatsje.

van de kunstijsbaan het onbeduidende ijsclubje van weleer lekker groeide en dat het aantal schaatsers uit Eindhoven gestaag toenam. De ijsclub zou wel eens te attractief kunnen worden ten koste van andere verenigingen. Het besluit was alleen gericht op activiteiten op de buitenbaan.

In 1969 al, toen de baan nog in aanbouw was, had het gewest al gepoogd een voorstel aangenomen te krijgen om geen uren af te staan aan K.N.S.B.-verenigingen anders dan in overleg met de eigen technische commissie. De Algemene Ledenvergadering van het gewest nam het voorstel toen niet over.

Op 12 juni 1969 verzocht de ijsclub Wethouder Van der Harten om domicilie op de kunstijsbaan voor haar vereniging en kreeg die ook. De ijsclub was voortaan thuis op de ijsbaan.

De IJclub Eindhoven had inmiddels 138 hardrijders terwijl het totaal van alle verenigingen

in Brabant en Limburg ongeveer 240 was. Het was duidelijk dat de IJclub Eindhoven binnen het gewest de belangrijkste vereniging was geworden.

Het bondsbestuur greep in. Op 16 april 1973 sprak het bondsbestuur het definitief vervallen van het lidmaatschap uit van de IJclub Eindhoven. Kortom, de IJclub Eindhoven was geroyeerd.

6.3 Beroep afgewezen.

De ijsclub zou de ijsclub niet zijn als ze bij de pakken zou gaan neerzitten. Van de mogelijkheid om hiertegen in beroep te gaan werd uiteraard gebruik gemaakt.

De kunstijsbaan en de gemeente schaalden zich achter de IJclub Eindhoven. Wethouder Van Baars was duidelijk. De gemeente bleef baas in eigen huis en wenste zelf uit te maken aan wie ze ijs verhuurden en tegen welke prijs. De gemeente Eindhoven had met de aanleg en beheer van een ijsbaan de plicht op zich genomen om de schaatssport te bevorderen; in de eerst plaats om de eigen verenigingen te dienen. Een monopolistische opstelling van een regionaal orgaan op een gemeentelijke sportaccommodatie werd niet getolereerd. Prioriteit werd gegeven aan Eindhovense schaatsers.

De ijsbaandirectie deed er nog een schepje bovenop. Ook het gewest kon uren krijgen zodra de IJclub Eindhoven alle K.N.S.B.-rechten had teruggekregen.

Gesterkt door zoveel steun ging de ijsclub in beroep.

De Commissie van Beroep kwam op 29 juni 1973 tot de uitspraak dat het definitief verval-

Bert Jansen, de vrolijkste hardrijder die ze ooit binnen IJCE gehad hebben, haalde de contributie op en samen met zijn vrouw beheerde hij de cantine van de Vivie. De bouw van de kunstijsbaan en de problemen met de K.N.S.B. Hij heeft het allemaal bestuurlijk van dichtbij meegemaakt.

Vanwege zijn werk bij Philips was Jan betrokken bij het ontwerpen van de verlichting van de ijsbaan en de electrotechnische installatie. Ook heeft hij samen met Ab Cappon nog aan het basisontwerp gestaan van de later gebouwde jurytoren.

Via de afdeling kwam hij uiteraard in contact met het gewest. Samen met Gerrie Harmsen en Ben de Wit vormde hij jarenlang de gewestelijke T.C., ook wel de "drie van Eindhoven" genoemd vanwege het enigzins eenzijdige regiem.

Naast zijn secretariaat bij de ijsclub is hij ook nog secretaris van de baancommissie Eindhoven die de langebaanwedstrijden voor de gewestelijke verenigingen organiseert. Iedereen die ooit een wedstrijd op de kunstijsbaan heeft gereden heeft Jan Groot misschien dan wel niet gezien maar zeker gehoord. Al vele jaren is Jan immers speaker bij allerlei wedstrijden van het gewest of de ijsclub. Nauwgezet en objectief worden ronde- en eindtijden doorgegeven aan rijders en publiek. En dat gebeurt dan altijd op momenten dat anderen van hun vrije tijd genieten.

Van schaatsen is niet veel meer terecht gekomen. Bij goed weer zo nu en dan

len van het lidmaatschap gehandhaafd diende te worden. De ijsclub had een besluit van de algemene vergadering tegengewerkt. Door ijs te huren van de kunstijsbaan had de ijsclub alleen haar eigen belang gediend en niet de belangen van de bond of het schaatsenrijden in het algemeen.

Alle inspanningen ten spijt bleef de ijsclub geroyeerd.

Voorzitter Cor Beckers en vooral vice-voorzitter Han Schuurman hadden er grijze haren van gekregen.

Ondertussen was de verhouding met het gewest er niet beter op geworden. Van een simpele communicatiestoring was geen sprake. Er werd gefluisterd dat de conflictsituatie in feite was terug te voeren tot het feit dat enkele mensen binnen de schaatsenrijden elkaar slecht konden verdragen.

De ijsbaandirectie hield echter voet bij stuk. En de gemeente Eindhoven liet zich niet de wet voorschrijven door de schaatsbond. Het conflict zat muurvast.

6.4. Houding krijgt historische betekenis.

In september 1973 leverde uiteindelijk onderling overleg tussen ijsclub en gewest op dat er een bepaalde overeenstemming kon worden bereikt.

Overeind bleef dat de IJclub Eindhoven op de baan, waar men domicilie had, bepaalde privileges kreeg. De eigen uren van de ijsclub bleven behouden.

Bijna 25 jaar na dato zijn die eigen uren voor

de ijsclub nog steeds beschikbaar. Op de maandagavond en op zaterdagmorgen in het schaatsseizoen maken zowel de afdeling Hardrijden als de afdeling Toer en Jeugd gebruik van de buitenbaan. Ook de zondagmorgen is nog steeds voor de ijsclub bestemd.

Nog steeds koestert de IJclub Eindhoven de verworvenheden die toen zijn bereikt. Het voorrecht van de eigen ijsuren, dat in de beginjaren van de kunstijsbaan werd verkregen, werd de belangrijkste kurk waarop de ijsclub op de dag van vandaag nog steeds drijft. De inspanningen van toen zijn niet voor niets geweest en zullen ook bepalend zijn voor de verdere toekomst van de ijsclub.

Daardoor heeft het conflict van toen enige historische betekenis gekregen.

Met het gewest is het ook allemaal weer goed gekomen. De ijsclub levert haar bijdrage aan de activiteiten van het gewest zowel in organisatorische, ondersteunende als bestuurlijke zin. In een aantal gevallen worden gezamenlijk activiteiten ondernomen.

IJCE na de
Elfstedentocht.

Ieder (IJCE) huisje
heeft zijn kruisje.

W. IJneus.

7. Weer zorgen om de baan.

7.1 Brand.

In de nacht van 1 op 2 september 1978 legde een felle uitlaande brand een groot gedeelte van de hal en de gebouwen van de kunstijsbaan in de as. Schaatsend Eindhoven werd zwaar getroffen.

De ijsclub rouwde. Een project waar vele decennia naar was uitgezien was in enkele uren tot de grond toe afgebrand. Dat enkele dagen daarna de daders van de brandstichting al werden gegrepen kon daar verder niets aan veranderen.

IJCE-ers ontmoeten elkaar op het natuurijs in Nieuwkoop. Op de foto o.a. Jan Harmsen (knielend) Jan Cliteur, Bob Kaper, Wim Geven, Jan Mutters en Ad Moons.

nog een tochtje. Alle tijd is nodig om de georganiseerde schaatssport mede mogelijk te maken. Toen Jan het secretariaat 25 jaar vervuld had kreeg hij van de gemeente Eindhoven de sportpenning van de stad met oorkonde. Jan Groot; een man waar de ijsclub trots en zuinig op mag zijn.

Jan Harmsen: niet alleen contributie betalen.

Wie de inmiddels 67-jarige Jan Harmsen goed beluistert ontdekt een accent wat niet van deze streken is. Jan komt uit het Gelderse Brummen, gelegen tussen Dieren en Zutphen. Als jongen was hij, net als zijn latere echtgenote Gerrie, al lid van de Zutphense IJclub.

In 1948 kwam Jan naar Eindhoven uiteraard om bij Philips te gaan werken. Het zou nog tot begin van de 50-jaren duren tot Wim v.d. Heijden en weer Ab Cappon zolang op hem hadden ingepraat dat hij zich aanmelde bij de ijsclub.

Aanvankelijk als hardrijder. Zijn tijden lagen op de 500 meter vooraan in de vijftig seconden en over de 1.500 meter had hij ongeveer drie minuten nodig. Op latere leeftijd, toen hij de wedstrijdssport allang vaarwel had gezegd, reed hij gewoon sneller vanwege de vaardigheid en het uithoudingsvermogen welke geregeld rijden op een kunstijsbaan nu eenmaal opleveren.

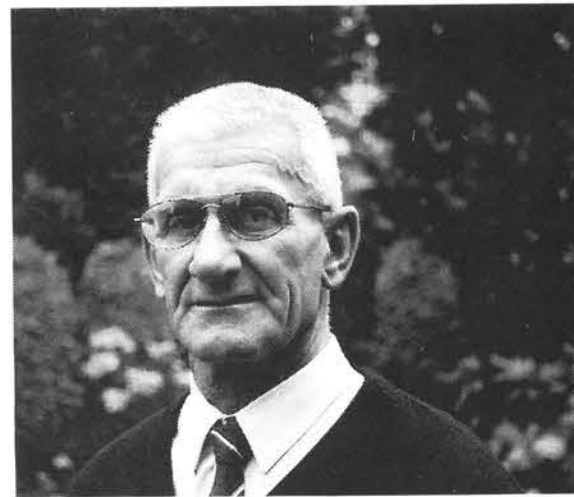
Bij de ijsclub voelde hij zich meteen thuis.

Dankzij een grote personele inzet kon de 'gehandicapte' 400 meter buitenbaan hetzelfde seizoen toch nog worden opgesteld. Een aantal in de haast opgetrokken houten gebouwtjes konden het buitengebeuren, zo goed en zo kwaad als het ging, doorgang laten vinden. Voor de activiteiten van het schaatsen in de hal zat er niets anders op dan elders in den lande ruimte te zoeken om de continuïteit te kunnen verzekeren.

Met name het kunstrije zou hierdoor grote averij oplopen. Er moest uitgezien worden naar een vervangende baan. De animo en het enthousiasme hadden er duidelijk onder te lijden.

7.2. Uit de as herrees iets moois.

Met voortvarendheid werden plannen ontwik-

Jan Harmsen. Niet alleen contributie betalen.

Uit de as herrees iets moois : de IJshal

keld voor een nieuwe hal. De gemeente Eindhoven toonde zich bij de planontwikkeling van zijn beste zijde.

De eerste plannen gaven een hal te zien van maar liefst 88 bij 58 meter met een tribune-capaciteit van 4.000 zitplaatsen. Verder werd voorgesteld een openluchttrainingsbaantje aan te leggen. Bouwduur 18 maanden. Totale kosten 18 miljoen.

De raad vond dit iets teveel van het goede en trok voorlopig een streep door het openluchttrainingsbaantje en een tribune voor de buitenbaan. Bovendien werd de hal 'verkleind' tot een capaciteit van 1800 bezoekers.

Op 10 september 1980 sloeg wethouder P. van de Baar de eerste paal. Eind 1980 kon er weer in een prachtige entourage binnen geschaatst worden. Later werd er nog een professionele

De ijsclub was toen een echte importclub. Veel leden en bestuursleden kwamen via Philips uit andere delen van het land bij de ijsclub terecht. Toen Luc Prins naar Canada emigreerde nam Jan het penningmeesterschap over.

Hij werd voorzitter van de afdeling Hardrijden en lid van het hoofdbestuur. Ook hij heeft bestuurlijk alles meegemaakt. Hij denkt terug aan de tijd dat men ging trainen in Den Haag op het baantje van Hokij. Omdat alleen van de baan gebruik mocht worden gemaakt buiten openingsuren werd op zondagmorgen al om vier uur aangereden om een uurtje te kunnen schaatsen.

Ook gaf Jan trainingen aan de jeugd. Ook zijn echtgenote Gerrie werd een verdienstelijke jeugdtrainster bij het hardrijden.

Tegenwoordig bemoeit Jan zich zowel met de gewestelijke als de landelijke marathon als jurylid of als juryvoorzitter. Bij langebaanwedstrijden fungeert hij als scheidsrechter. Jan hanteert hierbij het devies dat een goed lid niet alleen contributie moet betalen maar ook best een handje mag uitsteken. Verder trekt hij steevast zijn baantjes waarbij hij nog steeds rijdt in een wollen schaatsbroek waarvan het niet ondenkbaar is dat deze vlak na de oorlog nog door de vrouw van Rubenkamp is gebreid.

Ook voor een flinke tocht draait hij zijn hand nog steeds niet om. In 1956 reed hij als wedstrijddrijder de elfstedentocht als 80e uit. Van een ding heeft hij spijt. Omdat hij meende dat er geen tochten meer zouden komen beëindigde hij het

jurytoren bijgebouwd. Uit de as was iets moois herrezen; nog fraaiër en bruikbaar dan de eerste hal. Het gehele complex mag vandaag de dag nog steeds gezien worden.

De ijsclubs die gebruik maakten van de ijsbaan waren verheugd. Uit dankbaarheid werd een kunstwerk aangeboden dat in de hal van de ijsbaan een vaste plaats kreeg.

Het buitenbaantje is er later toch gekomen. De wereldkampioenschappen IJshockey in de B-poule maakten het eind 1995 noodzakelijk dat er ook nog een eenvoudige overkapping bij kwam.

Vanaf het begin van de tachtiger jaren kon de ijsclub dus voor de tweede keer weer aan schaatsen gaan denken.

8. De ijsclub en haar activiteiten.

8.1 IJclub blijft afhankelijk van de winter.

Waren de activiteiten van de ijsclub aanvankelijk volledig afhankelijk van het weer, met de komst van de kunstijsbaan kon er voortaan in de wintermaanden permanent geschaatst worden. De gemeente zorgde voor het ijs en de accommodatie. Het was aan de IJclub Eindhoven om te zorgen voor activiteiten op het ijs.

Hoe gek het ook mag klinken maar goede winters met aansprekende buitenactiviteiten blijven toch medebepalers voor de belangstelling en gebruik van de kunstijsbaan de daarop volgende jaren.

De ijsclub presenteerde doorlopend een soort

vast pakket. Er kon worden hardgereden en kunstgereden, gedanst op het ijs en voor de echte liefhebbers kon er bij het recreerijden gewoon achter elkaar gereden worden, naar gelang de eigen mogelijkheden.

Was er aanvankelijk nog sprake van afzonderlijke commissies eind 1985 kreeg de ijsclub zijn huidige structuur; een hoofdbestuur met vier afdelingen. Een zeer intensief en heftig proces ging hieraan vooraf.

Alle afdelingen hadden en hebben nog steeds goede trainingsfaciliteiten en goede begeleidingsmogelijkheden. En zolang er ijs is zullen er mensen zijn die hier op af komen.

Maar de vereniging zit niet stil. Vele nieuwe activiteiten werden ontwikkeld. Bepaalde activiteiten liepen een tijdje goed om ze na een tijdje weer te vervangen door anderen. Innoveren was hierbij steeds het sleutelwoord. Sportsuccessen kunnen een stimulans zijn.

De buitenbaan van de Eindhovense Kunstijsbaan

lidmaatschap. De tochten van 1985 en 1986 had hij graag mee willen maken.

Terugkijkend meent hij dat er fantastische schaats-evenementen zijn geweest op de kunstijsbaan waar hij aan mee heeft mogen werken. Trubbels zijn er overal maar zijn er om opgelost te worden.

Voor zijn verdiensten werd Jan het erelidmaatschap van de vereniging toegekend.

Een wens heeft hij nog wel: Een verdere verbetering van de verhouding tussen de afdelingen Toer en Jeugd en Hardrijden zodat er nog meer mogelijkheden komen voor de ontwikkeling van de schaatsport binnen de vereniging. Een mooi doel om wellicht de komende jaren nog eens bij stil te staan.

Gaby Hoogenstraaten-Raaijmakers: kunjstrijden was mijn hobby.

Ze ziet in gedachte nog de pluche gordijnen met de bestuurstafel daartussen tijdens de oprichtingsvergadering. Als 22-jarige dame in wording was ze geïnteresseerd in kunjstrijden. Kunjstrijden was haar hobby.

De echte schaatswinters in de oorlog hadden op school veel ijsvrij veroorzaakt vanwege een tekort aan kolen. Woonachtig in Stratum had ze de keuze

Het Ard- en Keessie effect van de 60-er jaren - voor die tijd wou ieder meisje Sjoukje Dijkstra nadoen- is bekend. Na elfstedenwinters waande iedereen zich Reinier Paping, Evert van Benthem of Dries van Wijhe. Ook de ijsclub profiteerde ervan. De ene afdeling had profijt van een bepaalde ontwikkeling, de andere afdeling onderzond juist nadelige gevolgen.

8.2 De afdeling Hardrijden.

Bij de afdeling Hardrijden legt men zich toe op techniek en snelheid, op uithoudingsvermogen en prestatie zowel bij het traditionele langebaanschaatsen als bij het latere marathonschaatsen.

De activiteit is volledig toegespitst op het ovaal van de kunstijsbaan. Zomertraining en jeugd-sportkampen zijn vaste activiteiten binnen deze afdeling.

Uiteraard kon de IJclub Eindhoven als de be-

Gaby Hoogenstraaten : 40 jaar clubliefde.

langrijkste vereniging binnen het Gewest Noord-Brabant-Limburg een hartig woordje meespreken waar het betreft de jaarlijkse verdeling van de ereplaatsen bij gewestelijke kampioenschappen.

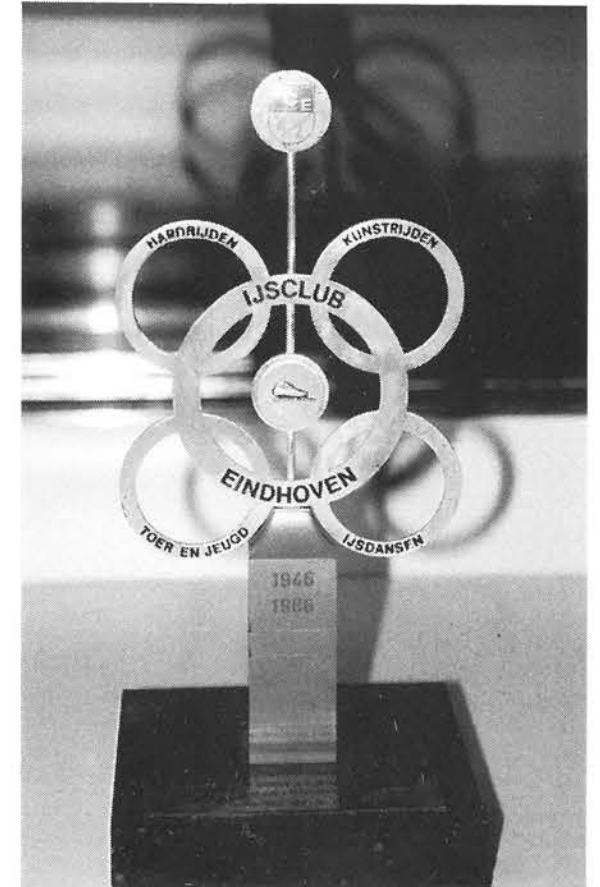
Hoewel het meest zuidelijke gewest geen echte schaatsprestatietraditie kent konden een aantal leden ook nationaal doordringen.

Hayo Haanstra werd in 1981 nationaal kampioen junioren A bij de allrounders en promoveerde naar de kernploeg. Studie maakte daarna een abrupt einde aan zijn schaatsloopbaan.

Chris v.d. Plaats was een talent met grote mogelijkheden. Door een hinderlijke blessure heeft hij zijn schaatscarrière echter voortijdig moeten afbreken.

Jürgen Moonen, Jürgen Meijer en vooral Eric van den Boogert maakten naam in een periode dat het marathonschaatsen in Nederland populair was. Via het B-peloton kwamen ze naar de A-klasse waarbij Eric v.d. Boogert in totaal 9 landelijke marathons wist te winnen. Zijn vriendin en latere echtgenote Petra Moolhuizen wist tijdens haar IJCE-periode zelfs bij de dames het K.N.S.B. marathon cupklassement tot tweemaal toe te winnen. In 1992 werd zij Nederlands kampioen op het natuurijs van de Plansee.

De eerste echte marathonschaatser van de ijsclub was echter Jos Raaijmakers uit Hoensbroek. Verschillende malen wist de liftende Limburger in de beginperiode van het marathonschaatsen successen te boeken. In 1972 wist hij in Emmeloord een natuurijswedstrijd te winnen en in 1973 'pakte' hij zelfs twee landelijke marathons.

Symbool wat de onderlinge verbondenheid van de afdelingen en het hoofdbestuur aangeeft.

Cor-Jan Smulders leek op weg om een grote allrounder te worden. Tweede bij de w.k. junioren in Seoul in 1988 achter de toen nog D.D.R.-vedette Michael Spielman maar voor Rintje Ritsma. Op zijn eigen ijsbaan in Eindhoven werd

om te voet naar de baan aan de Aalsterweg te gaan of naar de baan op de Bronzen Wei in Geldrop. Van beide mogelijkheden heeft ze veelvuldig gebruik gemaakt. Ze was dan ook blij met de oprichting van een echte ijsclub.

Een van haar eerste activiteiten was het schrijven van een opmerkelijk briefje aan het bestuur om een vergunning om een paar schaats schoenen te kunnen kopen. Vlak na de oorlog was schoeisel nog blijkbaar op de bon. Doordat zich een mogelijkheid voordeed om een paar echte schaats schoenen te kopen was het mogelijk om voor leden van een schaatsvereniging bij de bond om toestemming te krijgen voor de aanschaf van schoeisel voor sportbeoefening.

Gaby ging op verzoek van Cappon op zoek naar leden voor het kunstrijden en werd daardoor automatisch bij het bestuurlijk gebeuren betrokken. Ze zou 40-jaar nauw bij het kunstrijden en het ijsdansen betrokken blijven.

Op de grote ijsbaan aan de Aalsterweg schaatse altijd een opmerkelijke maar zeer elegante en sympathieke dame. Ze was stevast in een bruin gebreid jurkje met bijpassende kousen en mutsje gekleed. Ze was Weense van geboorte en walste op het ijs. Zij had in Wenen enkele kunstrijsten gedaan. Deze dame, Mevrouw Weinberger, werd aangezocht om de eerste beginselen van het kunstrijden en de walspassen bij te brengen.

In de eerste jaren van de ijsclub was het

hij in hetzelfde jaar nationaal kampioen bij de junioren B. Hij beëindigde zijn sportloopbaan in de schaatsploeg van Duitsland.

Een man sprong er qua nationale titels echt uit: Arie Loef. Lange tijd nationaal recordhouder op de 1.000 meter met een prachtige tijd van 1.14.03. Diverse malen werd hij Nederlands kampioen Sprint en afstandskampioen op de korte afstanden.

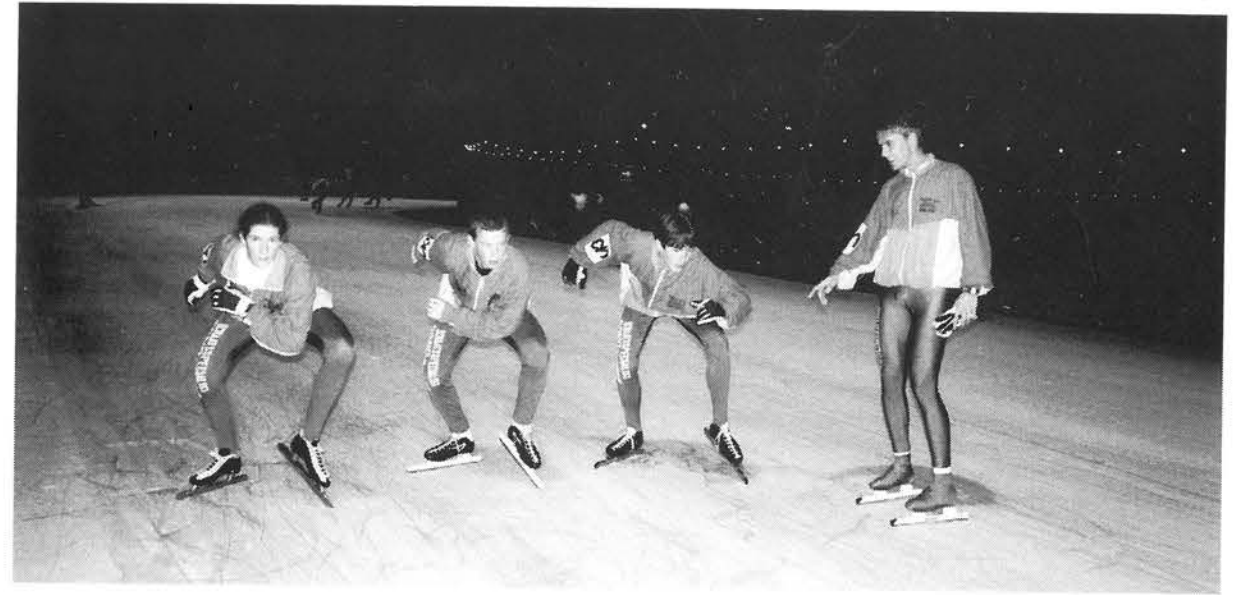
Momenteel doet Frouke Oonk het erg goed. Vorig seizoen werd de Jong-Oranjerijder Nederlands kampioen Sprint bij de dames junioren A. Hierdoor promoveerde ze naar de Opleiding Sprint. In 1996 vestigde ze in Calgary met een tijd van 1.21.87 nog een nationaal junioren A record op de 1.000 meter.

Talent is er altijd en overal. Het moet eruit komen en men moet de mogelijkheden hebben. Er zijn magere en vette jaren.

Deskundige trainers, waarvan er enkele al heel lang meedraaien, zorgen voor een continu programma op de baan.

De afdeling Hardrijden werkt thans weer enthousiast aan een plan om jonge schaatsers en schaatsters die mogelijkheden te bieden en daarmee ook de continuïteit in de vereniging te behouden. Met behulp van een aantal sponsors is een jeugdselectiegroep gevormd, die de nodige faciliteiten krijgt. Onder leiding van Wim Folkers en Robert van Iersel wordt gewerkt aan het eerste doel door te stoten naar gewestelijke selecties om daarna mogelijk nog hoger op de sportladder te kunnen prijken.

Nog is er een man die genoemd moet worden als over de afdeling Hardrijden wordt gesproken. Hij levert al vele jaren een prachtprestatie

Robert van Iersel oefent een start met enkele leden van de jeugdselectie.

zonder dat dit in de krant komt. Jan Groot is al meer dan 35 jaar secretaris van deze afdeling. Uniek.

8.3 De afdeling Kunstrijden.

Bij het Kunstrijden is de schoonheid van de beweging in combinatie met muziek uitgangspunt. Internationaal iets bereiken in deze tak van sport vergt een ongelooflijke combinatie van aanleg en doorzettingsvermogen. Verder zijn van belang goede trainingsfaciliteiten en een goede begeleiding. De steun van thuis is vaak onontbeerlijk om in deze sport iets te kunnen bereiken. Uitgebreide trainingsfaciliteiten kunnen echter slechts beperkt binnen een vereniging beschikbaar worden gesteld.

Na de jubeljaren in het begin van de oprichting van de kunstijsbaan heeft de afdeling een klap te verduren na de brand in 1978. Er moet elders ijs gehuurd worden. Lange reistijden, veel extra kosten en een dalend aantal leden. De afdeling zal het aantal leden van voor de brand voorlopig niet halen.

Helaas zijn er een aantal bijverschijnselen in het kleine wereldje van het kunstrijden die de sport geen goed doen. Sportverdwazing en achterklap behoren daar helaas ook bij.

Ook nationaal gezien maakt het kunstrijden moeilijke tijden door. Vijfjarenplannen van de bond kunnen dit niet verhelpen. Toch zijn er een aantal Eindhovense meisjes die enige naam

kunstrijden nog bijzaak. De hardrijders waren het fanatiekst en trokken op alle fronten de kar. Met de komst van de kunstijsbaan kreeg het kunstrijden meer inhoud. Voorzitter Sparling had als visie dat sportstad Eindhoven als centrum van West-Europa de zaken groots moest aanpakken. Er kwam een buitenlandse trainster; Alice Peters uit Hongarije. De latere voorzitters Opten en Verhoef hebben er heel wat mee te stellen gehad.

Allereerst was ze onder bepaalde voorwaarden Hongarije ontvlucht. Alleen kunst mocht uit het Oostblok worden geexporteerd. In Hongarije was ze choreografe. Als er controle was werd de kunstrijles ineens omgezet in ballet-onderricht. De spanning was dan bij haar zichtbaar aanwezig.

Pas later werd het bestuur duidelijk welke gevolgen het werkgeverschap, zeker van een buitenlandse trainster, met zich bracht.

Door het afbranden van de ijshal moest worden uitgeweken naar andere mogelijkheden in de buurt. Vooral in Turnhout werd tijdelijk onderdak gevonden en werden goede contacten gelegd. De trainster in Turnhout, Vera Vandecaveye, zou later ook bij IJCE een tijdje het kunstrijden trainen.

In Turnhout is ook de gedachte geboren om een aparte afdeling IJsdansen op te richten. In 1981 volgde de afsplitsing. Voor de oudere leden was het Belgische paar Jos Dooms en Denise Creemers het grote voorbeeld. In de beginjaren van

Heidi Mennen in vol ornaat.

Angelique Heijers en Heidi Mennen duiken nog wel voorin op in de uitslagen zonder tot aansprekende resultaten of grootse titels te komen.

Een steeds verderteruglopend ledental doet de afdeling uitzien naar iets nieuws.

Een nieuw fenomeen doet zijn intrede. Kids on Ice wordt geïntroduceerd.

Jannie Polmans keert terug op het toneel om de regie weer ter hand te nemen. En het werkt. Er ontstaat een wervelende schaatsshow waarbij alle leden van de afdeling aan bod komen en waar muziek in combinatie met indrukwekkende costuums en dito decors telkenjare iets brengen waar met zijn allen aan gewerkt kan worden. Rondom een bepaald thema wordt een nieuwe show uitgewerkt die zijn weerga niet kent.

Er is weer een nieuw elan. Vele ouders en vrijwilligers zijn erbij betrokken om de show zijn bekendheid te geven en verder uit te dragen. De veelal jeugdige leden hebben een heel sei-

Kids on Ice. Iedereen kan meedoen.

zoen om ergens naar toe te werken. Het ledental heeft weer maximale aantallen aangenomen. Het is weer druk op het ijs in de hal.

Het kunstrijden als sport raakt achterop. Het nastreven van een topprestatie wordt geen doel meer op zich. Het overgrote deel kiest voor de glamour, de glitter en de glans van de show. Een man heeft het verschrikkelijk moeilijk met deze nieuwe ontwikkeling. Jef Bax, meer dan 60 jaar op het ijs en vanaf de komst van de kunstijsbaan bij het kunstrijden betrokken als bestuurder en trainer, kon moeilijk aanvaarden dat zijn geliefde kunstrijden in Eindhoven als sport zo'n andere wending doormaakte.

Ontgoocheld nam hij afscheid, na vele jaren zijn beste beentje te hebben voortgezet, om zijn diensten weer in Tilburg aan het kunstrijden aan te bieden.

8.4. De afdeling IJsdansen.

Stijl en gratie is het uitgangspunt bij de afdeling IJsdansen. In een grote familie is altijd wel een zorgenkind te vinden. Ook de ijsclub heeft zijn zorgenkindje. De afdeling IJsdansen maakt moeilijke jaren door. Weinigen streven nog het zalige gevoel na om met een schaatspartner te zweven boven het ijs op aangename klanken van doorgaans klassieke muziek.

Het is voor bestuur en leden een doorlopende zorg om voldoende mensen op de baan te krijgen om de ijshuur te kunnen betalen. En dat beeld bestaat al enkele jaren. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de contributie van deze afdeling de hoogste is binnen de club. Een avond per week moet daarom de binnenbaan worden gedeeld met de ijsstokschieters. Ondanks het feit dat er een verjonging van bestuur en leden heeft plaatsgevonden groeit het

de afdeling hebben zij het ijsdansen in Eindhoven onder hun hoede genomen. Gaby kwam bijna automatisch bij de afdeling Ijsdansen terecht waar ze het secretariaat ging vervullen waardoor ze ook lid van het hoofdbestuur werd.

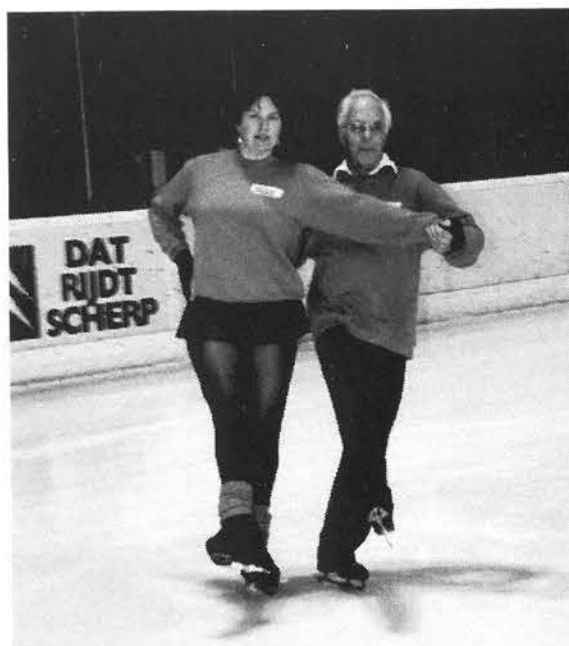
Als Ghijs schreef ze regelmatig gedichtjes in de Baankrabbels. Bovendien vatte ze de jaarlijkse activiteiten van de ijsclub samen in de vorm van een ludieke "Thomasvaer en Pieternel" voordracht die bij de nieuwjaarsbijeenkomst werd uitgevoerd.

Toen ze veertig jaar aan de ijsclub was verbonden werd Gaby door de Gemeente Eindhoven onderscheiden met de sportpenning met oorkonde. Tijdens een algemene ledenvergadering kreeg zij deze onderscheiding uitgereikt uit handen van wethouder Nico v. d. Spek. Gelijktijdig werd haar het erelidmaatschap van de vereniging toegekend.

Op haar 65e jaar brak ze op het ijs haar been. Hoewel het been goed genezen is betekende dit wel het einde van haar actieve aanwezigheid bij de ijsclub.

Met belangstelling volgt ze nog steeds de verrichtingen van de ijsclub en ziet uit naar de reünie van de oud-leden.

* * * * *

Ijsdansen : Stijl en gratie.

aantal leden niet echt. Men blijft dus op zoek naar meer deelnemers om een betere baanbezetting te krijgen. Allereerst zal er meer continuïteit onder de bestaande leden moeten komen.

Ed Blommaert, inmiddels 66 jaar, en 10 jaar enthousiast ijsdanser bij de ijsclub, meent dat er nog mogelijkheden zijn om nieuwe activiteiten te ontwikkelen. Er is een beeld ontstaan dat ijsdansen is voorbestemd voor bezadigde heren of oudere dames. Van dat imago wil men af. Ijsdansen moet ook de jeugd aanspreken. Men hoopt met de invoering van het freestyle schaatsen, dat zowel individueel, in paren of als groep kan worden beoefend, een nieuwe

mogelijkheid te hebben gevonden om meer mensen enthousiast te krijgen. Wellicht dat hier een nieuwe toekomst ligt.

Als er een redelijk stabiele groep van 30 tot 40 leden zou zijn zou de toekomst van deze afdeling gewaarborgd zijn.

8.5 De afdeling Toer en Jeugd.

Een van de verworvenheden van de ijsclub is het gegeven dat eigen ijsuren vrijkwamen op de kunstijsbaan. De eigenzinnige houding van de ijsclub in de 70-er jaren heeft dit voorrecht doen ontstaan. Het zou de basis worden van een hechte en grootste afdeling. Via de peilers aantrekkelijke openingstijden en een voortreffelijke begeleiding kon de afdeling Toer en Jeugd uitgroeien naar een ledenaantal van rond de 1.000 leden.

Tot voor kort moesten wachtlijst worden aangelegd om een eerlijke doorstroming van leden te kunnen garanderen. Er zijn jaren geweest dat als gevolg van een minimale doorstroming aan slechts enkele volwassenen het lidmaatschap van deze afdeling kon worden aangeboden aan het begin van het seizoen.

Voor de leden gold dat de contributie al in augustus moest worden overgemaakt of het lidmaatschap verviel automatisch. Dit in schrille tegenstelling tot andere afdelingen waar constant behoefte was aan aanvulling en geen harde lijn kon worden gehanteerd ten aanzien van contributiebetaling.

De afdeling Toer en Jeugd had en heeft de tijd mee. De opkomst van de recreatiesport droeg aan die ontwikkeling bij. Meer mensen willen actief bezig zijn om lichaam en geest te ont-

spannen en een passende mogelijkheid krijgt men binnen deze afdeling.

De begeleiding van de jeugd en de volwassenen heeft een goed niveau bereikt. Bij gebleken aanleg en ambitie bij de jeugd is doorstroming naar de afdeling Hardrijden mogelijk. Ook voor het verder verbeteren van techniek, snelheid en uithoudingsvermogen kan de echte toerrijder bij deze afdeling terecht.

En het moet worden gezegd. De maandagavonden van Toer- en Jeugd zijn halverwege het seizoen ware schaatsfeestavonden geworden. Drie, vier rijen dik door de bocht zonder problemen zijn geen uitzondering. Er wordt volop getraind voor 'het schaatsje' of voor natuurijs.

Enkele krassers die het nooit zullen leren verstoren het totale beeld niet dat er voortaan technisch goed wordt gereden bij de ijsclub.

De geoefende toerschaatser is het handelsmerk geworden van deze afdeling.

En als Koning Winter dan een keer toeslaat dan kom je ze overal tegen. De IJCE-ers op natuurijs die hun kunstijsbaantechniek vaardig in praktijk ten uitvoer brengen. Dicht bij huis op 't 'ouw meer' in Son en een dag later op de Karpen-

Spreek voor een bestuurskamer

De man die alert beslist,
en zich daar wel eens vergist,
stuit vaak op minder bezwaren,
dan de treuzelaar
die kool en geit wil sparen.

W. Ijsneus

Cor Beckers :

*bijna een halve eeuw
in de weer
voor het schaatsen.*

Beckers werd lid van de ijsclub toen deze een jaar eerder was opgericht. Vanaf dat moment heeft Cor actief meegedaan met alles wat er gedaan moest worden. Beckers was een doener.

Met de komst van de kunstijsbaan was schaatsen voortaan gedurende het hele winterseizoen mogelijk.

Om schaatsen in de regio te activeren organiseerde de ijsclub enkele weken na de opening een éénuurs prestatierit op de nieuwe 400 meter baan. De deelnemers kwamen vooral uit Brabant en Limburg. Vanwege de belangstelling werd deze prestatierit in hetzelfde seizoen opnieuw georganiseerd, maar dan als een echte wedstrijd.

De bedoeling was om met name de ridders uit het gewest Noord Brabant/Limburg de gelegenheid te bieden om elkaar eens te testen. Groot was echter de verbazing bij het comité, bestaande uit de heren Ben Schuurman, Cor van Osch, Piet Bartels en Cor Beckers, toen een volkswagenbusje uit Friesland de parkeerplaats bij de ijsbaan opdraaide met daarin een handvol toppers van het natuurijs.

Hierbij zaten o.a. de toendertijd populaire onderwijzer uit Heerenveen, Jeen van de

donkse Plas als het nog niet druk is en het ijs nog volop golft en kraakt.

Als het blijft vriezen is de IJzeren Man in Vught aan de beurt voor het grotere werk. Als het verder wintert wordt uitgeweken naar de polder in Bergambacht of Polsbroek, de schitterende molentochten in de Alblasserwaard, de prachtige natuurtocht tussen Noorden en Nieuwkoop of gewoon naar het kanaal tussen de Ospelse- of Roggelsebrug. Een enkeling gaat nog ver-

Even een baantje trekken op de Vivie. Herkenbaar zijn Cor Beckers, Ben de Wit en Jan Harmsen

der. Naar Giethoorn. Of neemt een paar dagen vrij om Friesland aan te doen. Op alle plas- en vaarten dicht bij huis of ver weg zijn IJCE-ers op het ijs te vinden. Ze zijn herkenbaar aan hun fluwelen inzet, die fraaie zijwaartse maar vooral geruisloze afzet en het zwijgen als er moet worden afgezien. Hoewel. Er zijn er bij die nooit stil te krijgen zijn.

Een groot korps van vrijwillige begeleiders is de ruggegraat van deze afdeling. Personen die hun kennis van ijs en het schaatsen al vele decennia doorgeven aan de jeugd, beginners of aan de gevorderden. Een afdeling met activiteiten die er mogen zijn, steeds gericht op de sport in de breedte; op de recreant die zegt voor zijn plezier te rijden maar toch in stilte last heeft van het steeds sneller, hoger- en verder- syndroom.

Toer en Jeugd. Iedereen rijdt naar eigen mogelijkheden.

De scholenprestatierit, het unieke jaarlijkse S.P.I.-festijn, het Nieuwjaarsgebeuren, het diploma-rijden voor de jeugd en de alternatieve elfsteden-tochten zijn zo maar enkele activiteiten op de baan, die die binding versterken en waar door velen een seizoen lang naar toe wordt gewerkt.

Voor de oudere leden zijn er de seizoenafsluitende wedstrijden om de Luc Prins- en de Ab Hagendoorntrufree voor dames en heren. Ook wordt de gehandicapte medemens in de gelegenheid gesteld met het schaatsen kennis te maken.

En in de winter worden er busreizen georganiseerd om aan schaatstoertochten deel te nemen. Als de winter eens een keer overslaat dan nog blijft iedereen actief om het programma af te werken en weer te hopen op het volgend jaar.

Berg, de eigenzinnige Brabantse Fries, Hans van Helden en een ander fenomeen van het natuurijs, Jeen Wester. De toenmalige directeur van de kunstijsbaan, de heer L. Fronen, schonk hiervoor een beker en de eerste wedstrijd om de Lichtstadtrofee kon als éénuurs wedstrijd beginnen. Een initiatief dat gevolgen zou hebben. Hans van Helden won de eerste Lichtstadtrofee.

In 1971 stond de wedstrijd opnieuw op het programma van de IJclub Eindhoven. Verheugend was dat het aantal deelnemers boven de tachtig uitging en dat ze uit werkelijk alle delen van het land kwamen. Sinds die tijd is de Lichtstadtrofee niet meer weg te denken van de Eindhovense kunstijsbaan.

Gesteund door dit succes ging de IJclub Eindhoven, onder aanvoering van voorzitter Cor Beckers, door en verzocht de K.N.S.B. op de jaarvergadering reglementen vast te stellen voor het superlange-afstandschaatsen en het instellen van een nationaal kampioenschap.

Tijdens de jaarvergadering van de K.N.S.B. werd een landelijke ad-hoc commissie ingesteld en een nieuwe vorm van schaatsenrijden kon landelijk gaan beginnen. In het seizoen 1972-1973 werd de eerste KNSB Cup marathoncompetitie gestart en Bennie v. d. Weide was de eerste winnaar.

Eindhoven werd ieder jaar in het wedstrijdprogramma voor een of meerdere wedstrijden opgenomen.

In 1994 werd de 25e schaatsmarathon om de Lichtstadtrofee gehouden.

Maar als de winter ferm heeft ingezet en langer aanhoudt dan hoor je heel voorzichtig op de baan fluisteren uit vele monden: "Zou ie nog komen?". En naarmate het blijft vriezen wordt het steeds meer en meer onderwerp van gesprek.

Met ingetogen respect wordt dan gesproken over iets waar velen lang van dromen om het eens te mogen meemaken. Een keer meedoen aan het ijs sprookje voor wedstrijd- en tochtrijder dat Elfstedentocht heet. Als kroniekschrijver ontkom ik er niet aan even bij dit fenomeen stil te staan.

9. IJCE en de Elfstedentochten.

Het ontstaan van ijsclub is voor een belangrijk deel te wijten aan het fenomeen elfstedentocht. Immers in de jaren 1940, 1941 en 1942 konden elfstedentochten worden gehouden.

Een jaar na de oprichting was er weer een. Juist in die periode kon de grootste 'elfstedendichtheid'

Start van een wedstrijd om de Lichtstad-trofee in Eindhoven in de beginjaren van het marathonschaatsen. Uiterst links Dries van Wijhe en uiterst rechts Jeen v. d. Berg.

Vertrek naar Leeuwarden in 1954. Ab Cappon, Evert Rubenkamp met zijn vrouw, Luc Prins, Wim van Zantvoort, Cor Beckers, Paul van Zantvoort en zwaaiend Gerrit van Heijst.

uit de geschiedenis worden gemeten. Dat de belangstelling voor natuurijs en schaatsen dan groeit is het logische gevolg.

Een belangrijke beweegreden om in de beginjaren lid te worden van de ijsclub was een systematische voorbereiding voor tochten. Clubkampioenschappen en onderlinge wedstrijden op ondergelopen weilanden en vennen waren leuke bijkomstigheden. De belangrijkste activiteit was het trainen voor echte tochten waarvan de elfstedentocht de belangrijkste was.

Hoewel de tocht sinds de oprichting in de afgelopen 50 jaar slechts 5 keer werd verreden kan toch van enige traditie gesproken worden. Een aantal leden hadden immers al elfstedenervaring. Ab Cappon had al 4 kruisjes achter zijn naam staan toen hij voorzitter werd.

En als de tocht dan was aangekondigd was ook de gebruikelijke foto in de krant van de helden van de IJclub Eindhoven bij de trein richting

Leeuwarden traditie. Zonder te weten wat hen te wachten stond vertrok men vol goede moed naar het verre Friesland. Op weg naar het grote onbekende.

De verhalen van vroeger deden heldhaftig aan. Het grote afzien en de verschrikkingen die onderweg geleden werden in een wijs en leeg land. En verschrikkelijk was het dikwijls voor velen. De mogelijkheden en middelen waren anders dan de laatste jaren. De voorbereiding vaak allerbelabberst en het materiaal vertoonde nogal eens tekortkomingen.

Ab Cappon heeft aan de meeste tochten deelgenomen. In totaal vertrok hij zeven keer en kwam hij zes keer met het felbegerde kruisje thuis. Cor Beckers reed de meest aansprekende tocht uit; die van 1963.

Op weg naar het onbekende.

De ijsclub had in de vijftiger jaren twee wedstrijdrijders die meestreden om de ereplaatsen. De Eindhovense gebroeders Wim en Paul van Zantvoort wisten goede klasseringen te berei-

Beckers heeft ze allemaal meegemaakt. Want Marathonrijden is voor hem het echte schaatsen.

Binnen het schaatsenrijden in het Zuiden heeft Beckers talloze functies vervuld. Bij de IJclub Eindhoven is hij benoemd tot ere-lid; het Gewest Noord-Brabant/Limburg heeft Beckers inmiddels de status van lid van verdienste verleend.

Hij is voorzitter geweest van de IJclub Eindhoven, o.a. in de woelige periode dat de ijsclub door de K.N.S.B. geschorst werd, voorzitter van de marathoncommissie, voorzitter van de P.R.-commissie en vice-voorzitter van het gewest. Hij heeft in talloze technische commissies gezeten en was voorzitter en secretaris van de landelijke L.T.C. marathon.

Hij heeft aan clubbladen gewerkt, banen uitgezet, wateropgepompt en is zelfs voorzitter van de technische commissie voor het kunstrijden geweest. En om het rijtje compleet te maken is hij aktievoerder geweest voor een kunstijsbaan in Eindhoven.

Vrijwel steeds was hij trekker van zaken waar hij achter stond en wist hij oplossingen voor onmogelijke zaken te bedenken. Hij vond bij velen een open oor en bezat de kunst om mensen te activeren voor zaken die hij zelf niet kon. Beminnelijk van aard wist hij vele deuren te openen. Om zijn creativiteit werd hij bewonderd.

Daarenboven was en is Cor nog steeds een heel verdienstelijke lange afstandschaatser. Het natuurijs blijft trekken.

ken. In de fraaiste elfstedentocht uit de geschiedenis in 1954 -lichte vorst overdaag, amper wind en uitstekend ijs - ging Wim als 12e over de streep. Broer Paul werd 19e. Twee jaar later was Paul van Santvoort 11e en werd Broer Wim 50e. Ook Jan Harmsen en Jan Bouwhuis uit Eindhoven werden in deze tocht geklasseerd en bijgescheven in de analen van de elfsteden en wel als 80e en 81e.

Over 1963 kunnen we kort zijn. Alle ongelooflijke verhalen over die tocht zijn waar. Het zou de verschrikkelijkste worden uit de geschiedenis. Slechts 57 wedstrijddrijders waren op tijd binnen. Cor Beckers finiste als enige IJCE-er maar werd niet meer geklasseerd. Ondanks het feit dat hij te laat binnen was zou het de meest aansprekende elfstedenprestatie worden van een lid van de ijsclub.

In 1985 hadden we twee leden in de einduitslag. Jan van der Linden uit Veldhoven als 213e en Piet Hamelink uit Terneuzen, ook IJCE, als 215e.

Vrijwel gelijktijdig met de elfstedentocht in 1985 won Marjan Struving in Polen een alternatieve elfstedentocht voor dames.

In 1986 zou Jan van de Linden zijn prestatie met honderd plaatsen verbeteren en als 113e binnenkomen.

De meest nostalgische herinneringen liggen echter bij het corps van de tochtrijders. De grote groep van de naamlozen die het allemaal hebben meegemaakt en er de mooiste herinneringen aan hebben overgehouden, wel of niet beloond met het kruisje.

Cor Beckers haalde in totaal 4 kruisjes. Frits Loots, Luud Hooijveld, Roel Kuipers, zomaar

enkele namen van het eerste uur, waren gerekenoemde natuurijsschaatsers en vaak van de partij. Ben Schuurman reed in 1986 misschien wel als oudste IJCE-er de tocht uit.

In 1985 en 1986 namen liefst ruim 120 leden deel aan de tocht. Een goede voorbereiding,

enige technische bagage en vooral goed materiaal en kleding maakten de tochten van 1985 en 1986 voor de meesten tot een waar festijn. Heel even leek het erop dat in 1987 weer gereden kon worden. De onbegaanbaarheid van het ijs op een gedeelte van het parcours was reden om de tocht af te blazen. De ge-

Tochtrijders op de Luts in 1963. Slechts enkelen zouden Leeuwarden bereiken.

Bij de echte natuurijsvrienden geniet Cor bekendheid als 'rayonhoofd van Son en Breugel'. Als de wind naar het Oosten draait en er een hogedrukgebied boven Scandinavië dreigt te ontstaan dan wordt Cor Beckers echt onrustig. Na twee nachties lichte vorst is hij 's-morgens in alle vroegte al naar het "ouw meer" geweest in Son om te kijken of de twee centimeter natuurijs al voldoende draagkrachtig zijn om aan het echte schaatsen te beginnen.

De eerste krassen op maagdelijk ijs zijn dan ook vrijwel zeker van Cor Beckers. (Als er al een wak in het ijs zit is dat veroorzaakt door Luud Hooijveld.) Een nat pak heeft hij nog maar zelden gehaald. Wind en sneeuw deren hem dan niet.

Een paar weken natuurijs per jaar is dan ook Cor zijn jaarlijkse wens. Niet verwonderlijk als men weet dat hij al vijf keer de Friese Elfstedentocht wist te volbrengen. Bijzondere herinneringen heeft hij overgehouden aan de verschrikkelijke tocht in 1963. Hij was een van de 125 deelnemers van de 11.000 starters die de finisch haalden.

Met name de laatste 12 kilometer waren een ware martelgang. Vier uur heeft hij gedaan over het stuk tussen Bartlehiem en Leeuwarden. De baan was volledig dichtgesneeuwd en het was pikdonker. Hij heeft toen vermoedelijk meer over weiland als over ijs gereden. Vier uur na Reinier Paping kwam hij binnen als 75e.

Toen hij door bezorgde vrouwelijke hulpverleners meer dood als levend werd

ren in het nachtelijk duister werden te groot geacht.

In 1996 had de 15e elfstedentocht verreden moeten worden. Een winter met een lang aangesloten vorstperiode waarbij de wind echter een geduchte spelbreker werd. Een aantal wakken voren maar niet dicht. Friesland voelde dat het kon en knokte voor wat het waard was. IJstransplantaties en windschermen deden hun intrede bij de elfstedentocht. Op 8 februari 1996 werd het ijs over het gehele parcours in orde bevonden. Helaas een dag tekort om de tocht der tochten nog te kunnen organiseren.

Op 10 februari viel de verwachte dooi definitief in. Een enkeling reed op eigen initiatief de tocht en werd door het genootschap "Us eigen houtsjie" beloond met een alternatief elfstedenschaatsje. Andere morden. Het bestuur had allerter moeten reageren.

Cor Beckers wordt „getroost“ door Elly Loots tijdens de elfstedentocht in 1985. Frits Loots pakt ondertussen een gevulde koek.

Ene meneer Jensma uit St. Annaparochie probeerde alle elfste-dentijders in den lande warm te krijgen voor zijn voorstellen om af te stappen van een traditie die het houden van de tocht bemoeilijkt.

In een Bijzondere Algemene Ledenvergadering in 1996 werden vrijwel alle wijzigingsvoorstellen met een overgrote meerderheid verworpen. Grote winst was echter dat de organisatie voortaan met een dag bekort kan worden.

De oorspronkelijke traditie van de elfstedentocht bleef gehandhaafd. Daar wil Friesland achter blijven staan en alle vrijwilligheid in stoppen. Een uniek fenomeen dat altijd uniek moet blijven. Een fenomeen waar ook in de toekomst IJCE-ers aan zullen deelnemen en over zullen verhalen.

10. Op naar het eeuwfeest.

Zolang er ijs is zal er geschaatst worden.

Een ijsclub staat of valt met aansprekende winters. Een goed geoutilleerde kunstijsbaan kan daar maar weinig aan veranderen.

Veel werd bereikt de afgelopen vijftig jaar. Het is de kunst om het bereikte vast te houden en nog verder uit te bouwen.

Met een prachtige accommodatie als de kunstijsbaan en de faciliteiten die daar geboden worden kunnen er nog maar weinig wensen zijn. Toch zijn er die nog.

De opkomst van de overdekte banen in Nederland is niet onopgemerkt gebleven. Met name de wedstrijdsporters zouden ook graag een overkapping willen zien. Dit is goed voor de

trainingsopbouw omdat steeds onder gelijke omstandigheden kan worden gereden. Ook geeft het een goed vergelijk met de verrichtingen die op andere overdekte banen worden geleverd.

Ook de verweerde recreant, van belang voor de gezonde exploitatie van de baan, is in voor een overkapping.

Niet iedereen is het daarmee eens. Sommigen missen het contact met het buitengebeuren. Schaatsen doe je niet in een hal, dat doe je buiten. De echte schaatser meent dat de tinteling in de neus van de vrieskou elementair is.

Schaatsen is altijd een sport geweest waarbij gestreden moet worden tegen de elementen als wind, sneeuw of regen. De strijd tegen de elementen moet blijven. De discussie over de overkapping lijkt nog niet afgerond.

Maar er zijn nog meer zaken die het schaatsen op de kunstijsbaan veraangenamen.

Na een training of wedstrijd of bij een prijsuitreiking is het goed toeven in het restaurant "t Schaetshuis". IJCE maakt er graag gebruik van.

Voor een goed advies over schaatsen en alles wat erbij hoort kan men steeds terecht bij de schaatwinkel van Rono op de kunstijsbaan.

En om het voor de leden nog aantrekkelijker te maken valt acht keer per jaar, nu al 33 seizoenen lang, de pas weer vernieuwde Baankrabbels in de bus; het clubblad van de vereniging dat steeds professionelere vormen aanneemt.

Aan een groot aantal voorwaarden om een per-

opgevangen wist Cor zijn gevoel voor humor te bewaren door te vragen waar hij s'avonds nog kon dansen in Leeuwarden.

Bij gelegenheid van de 25e Lichtstadtrofee is een blijvend aandenken opgericht dat herinnert aan feit dat het marathonschaatsen in feite in Eindhoven het levenslicht zag.

Het schaatsplastiek, een geschenk van de marathoncommissie van de IJclub Eindhoven aangeboden aan de kunstijsbaan bij het 25 jarig bestaan, is ontworpen door de bekende schaatsverzamelaar René Diekstra uit Eindhoven.

En ook hier was creativiteit en inventiviteit weer uitgangspunt. Het roestvrijstaal werd geleverd door de M.C.B., de T.U. verwerkte het staal tot een ijsbaanvorm, Gerrit Christiaens van de IJbaan "sneed" de schaatsfiguren, Wim Geven wist te bewerkstelligen dat bouwbedrijf van Kasteren uit Veldhoven beton en stenen leverde, de metselklas van een scholengemeenschap o.l.v. Jan de Wijs verzorgde het metselwerk, de Fa. Kroon uit Nuenen graveerde de 25 winnaars op de aluminium plaat en Jos van Tuijn zorgde tenslotte voor de bouwtekening.

Het plastiek heeft een plaats gekregen voor de ingang van de kunstijsbaan aan de Antoon Coolenlaan.

Het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd was voor Cor aanleiding om het wat rustiger aan te gaan doen op het organisatorische vlak.

Het plastiek opgericht bij gelegenheid van de 25ste Lichtstadtrofee bij de hoofdingang van de kunstijsbaan.

fecte ijssportclub te kunnen zijn kan worden voldaan. Wezenlijk hierbij is de inzet van de vrijwilliger.

Zolang er mensen zijn die de schaatssport willen dienen en dit alles mogelijk willen maken, zal er toekomst zijn.

In deze jubileumuitgave is bij enkelen stilgestaan. Maar er waren en er zijn er natuurlijk nog veel meer. Wat te denken van een man als b.v. Tiny Gruijters die voor alle diensten en evenementen als coördinator inzetbaar is en die een belangrijk intermediair vormt tussen de afdeling Hardrijden en Toer en Jeugd. Mensen als Cor de Vries of Wil Wagemakers die al sinds mensenheugenis aan jeugd en beginners onderricht geven en dat met nog steeds met even veel enthousiasme doen.

Uiteraard kan men niet langs Ad en Mia Moons aan de ingang. Al vele jaren ontvangen zij voor de vereniging en het gewest de leden en de gasten en zijn altijd present.

Maar er zijn er nog velen. Roel Kuipers, Harrie en Frankie van Iersel, Frits en Elly Loots. Zomaar een greep uit een grote groep die al lang meedoen, en dat heel gewoon vinden.

Of alle bestuursleden en medewerkers die structureel voor de ijsclub in de weer waren en nog zijn en waarvan de namen op de eerste bladzijde van de Baankrabbels te lezen wa

ren of zijn. Het aantal vrijwilligers dat min of meer regelmatig diensten aanbiedt aan de ijsclub ligt tussen de twee- en driehonderd; een aantal waar de ijsclub trots op mag zijn.

Met zulk een basis kan met een gerust hart de toekomst tegemoet worden ge(t)reden. Zolang het blijft vriezen kunnen er nog gemakkelijk vijftig jaren bij.

Op weg naar het eeuwfeest.

Op de kunstijsbaan zullen ze hem wel blijven zien. Hij heeft juist nog een paar nieuwe schaatsen aangeschaft. En als ze hem nog eens een keer ergens voor nodig hebben dan is hij natuurlijk beschikbaar.

Een echte wens heeft hij nog. Hij zou graag de reünie in ere hersteld zien van oud-leden van de ijsclub bij ieder lustrum van de vereniging. En wie zou hem dat kunnen weigeren.

Ab Cappon:

leven in dienst van het schaatsen.

Als we door de geschiedenis van de IJclub Eindhoven wandelen springt een naam er echt uit: Cappon.

Er is geen persoon in het Zuiden van Nederland te bedenken die zich intensiever met de schaatsport en het schaatsen heeft bezig gehouden als Cappon.

Hij is met name bepalend geweest voor een aantal zaken waar de schaatsport op de dag van vandaag nog plezier van heeft.

De belangrijkste zijn ongetwijfeld de komst van de kunstijsbaan en de huidige organisatiestructuur van de ijsclub. Een gepassioneerd schaatsenrijder en strijdbaar bestuurder die, gebruik makend van de gave van het woord en een scherpe pen, een vooraf gesteld doel nimmer opgaf.

Oud-bestuursleden bijeen. Ab Hagendoorn, Han Schuurman, Ab Cappon en Lucas Prins.

De in 1910 in het Brabantse Boxtel geboren Abraham Cappon heeft vele jaren van zijn leven aan de schaatsport gewijd.

Als jongeman had hij al vroeg belangstelling voor de sport. Rugby schijnt zijn eerste sport te zijn geweest. Later is hij overgestapt naar het voetballen. Als echte rechtsbuiten begon hij in Geldrop aan een korte carrière om daarna over te gaan naar een echte club: EVV Eindhoven. Zijn eerste grote liefde was echter atletiek en de korte afstand zijn specialiteit. Foto's uit de dertiger jaren tonen zijn instelling; doorgaan tot de streep.

Het moet zijn sportieve instelling zijn geweest die hem ertoe bracht de grote uitdaging aan te pakken een elfstedentocht te rijden. Sedert 1940 nam hij zeven keer aan de elfstedentocht deel; alleen de verschrikkelijke tocht in 1963 moest hij voortijdig beëindigen. Een aantal dat vermoedelijk niet meer door een IJCE-er overtroffen zal worden.

Cappon werd in 1948 de eerste gekozen voorzitter van de IJclub Eindhoven. Het is aandoenlijk om te zien hoe vooral in de beginperiode hij overal ingangen weet te creëren om medewerking voor een en ander te krijgen. Het begrip sponsors bestond nog niet. Bij zijn werkgever de N.V. Philips heeft hij alle hoge heren in de beginjaren al eens voor het IJCE-karretje gespannen.

Brieven aan Van Riemsdijk, Otten en Tromp. Dan weer eens om een pomp te kunnen aanschaffen, of een filmapparaat te mogen gebruiken.

Het is een publiek geheim dat voor de schenking van de één miljoen van Philips aan de gemeente voor een kunstijsbaan Cappon een

Ab Cappon krijgt in een „volgepakt“ P.S.V.-stadion van Frits Philips een scheerapparaat aangeboden na het volbrengen van een van zijn elfstedentochten.

aantal belangrijke mensen binnen zijn bedrijf zo lang aan het hoofd heeft gezeurd dat uiteindelijk de N.V. Philips de aanzet zou geven tot de kunstijsbaan.

Het kan niet anders zijn of binnen het bedrijf moet zowat iedereen op de hoogte zijn geweest van de schaatshandel en -wandel van Cappon. Velen werden op aandringen van Cappon lid.

Door zijn niet aflatende ijver, inzet, gedrevenheid en vasthoudendheid voor het schaatsen had hij zich overigens niet bij iedereen even geliefd gemaakt.

Diepvries nostalgie.

De Ijsbaan ligt verlaten
en ik kijk droef in 't rond
Geen ijsmuts op te rapen,
geen frietje op de grond.
De schaatsen staan weer in 't vet,
de trui in de mottenballen.
Vergeeten is de winterpret,
we zwemmen met z'n allen!
Doch eenmaal is het weer zover.
dan ligt de baan te glanzen
en komen schaatser en schaatster
om te rijden en te sjanzen.
De schaatsen gaan weer uit 't vet
de trui uit de mottenballen.
Vergeeten is de zomersport.
We schaatsen met z'n allen!
In dit verhaal zit vast verband,
heeft u het in de gaten?
Voor u het weet zijn w'aangeland
bij: „De ijsbaan ligt verlaten“.

W. Ijsneus.

Via het voorzitterschap van de IJclub Eindhoven belandde Cappon in het Gewestelijke bestuur en werd in 1963 Gewestelijk vertegenwoordiger in het bondsbestuur.

Enkele maanden voor zijn pensionering als bedrijfsleider bij de N.V. Philips stapte Cappon over naar de kunstijsbaan. Hij werd de eerste manager. Een functie die het overigens niet toeliet dat hij binnen de schaatsenrijderij nog een aantal sportbestuurlijke functies vervulde.

Na zijn definitieve pensionering in 1974 pakte hij de draad weer op. Zo was hij secretaris van de belangengroep Kunstijsbanen, trekker van de werkgroepen voor recreatie- en schoolschaatsen van de K.N.S.B. - in Eindhoven werd overigens voor het eerst in Nederland het schoolschaatsen geïntroduceerd - en zette hij zich in voor de verbreiding van de oefenstof voor het kunstrije.

Zoals een goed K.N.S.B.-bestuurder betaamt verdiepte hij zich in statuten en reglementen. Mede op aandringen van Cappon werden de commissies voor hardrijden, kunstrije en toerschaatsen omgezet in vier afdelingen met een eigen bestuur, het geheel overkoepeld door een hoofdbestuur.

Op 4 maart 1974 werden de daartoe gewijzigde statuten van de ijsclub koninklijk goedgekeurd. Bij het 40-jarig bestaan heeft hij, in naam van de oud-leden, de aanzet gegeven voor de vervaardiging van een object waarin de eenheid binnen de ijsclub wordt gesymboliseerd.

Een soort testamentaire erfenis waaraan de ijsclub gehouden is.

Na zijn actieve loopbaan bood hij zijn diensten

weer aan aan de afdeling Hardrijden. Na zijn bestuursloopbaan bleef hij bestuurders constant achter hun broek aanzitten om oog te houden voor noodzakelijke zaken.

Tijdens de schaatsuren van de ijsclub zwierf Cappon langs de baan rond en hield alles scherp in de gaten.

Cappon beschikte verder over een humoristisch en soms venijnig puntje van de gouden pen. Vooral onder het pseudoniem W. Ijsneus werden versjes en limmericken geplaatst in het clubblad Baankrabbels van de ijsclub.

Tal van schaatszaken op en rond de baan en de vereniging werden op een puntige manier van zijn visie voorzien.

Als een hommage aan deze door de ijssport bezeten Cappon zijn enkele van deze 'literaire werkjes' verspreid in deze jubileumuitgave opgenomen.

De IJclub Eindhoven heeft ten respecte voor het vele werk hem het erevoorzitterschap toegekend.

Eerder had de gemeente Eindhoven Cappon

Gehoord langs de baan

Vader tot zoon die beiden voor het eerst op de ijsbaan zijn en wijzend op de onderhoudsmachine die juist de baan dweilt :

„Even wachten, jongen, ze zijn 'm net aan 't maaien“!

W. Ijsneus.

al geëerd door een instructieruimte van het nieuwe ijsbaancomplex naar hem te noemen.

Een buitengewone onderscheiding als beseft wordt dat de gemeente Eindhoven geen namen verbindt aan personen die nog in leven zijn. Door de Capponzaal zal de herinnering levend gehouden worden aan de persoon doe veel voor de schaatsport in het Zuiden van Nederland heeft betekend.

Op 26 oktober 1988 overleed Cappon op 78-jarige leeftijd.

De kunstijsbaan Eindhoven en de ijsclub namen hiermede definitief afscheid van een groot schaatspionier.

Colofon :

Tekst : Dorus v. d. Boom

Ontwerp omslag :
René Diekstra

Zetwerk en grafische vormgeving :
Ad van der Heijden

Druk : Drukkerij H. van Laarhoven

Foto's : leden en oud-leden

Spreuken en verzen :
Ab Cappon

Met dank aan
de heer J. Spoorenberg van het
Streekarchief Regio Eindhoven.

50 JAAR

Mede dankzij

VH VAN HALEN ADVIES B.V.